

Magyar Nemzeti Múzeum

Magyar Nemzeti Ujság

15. évfolyam

Noviszád, 1934 november 30, péntek

281. szám

A jugoszláv emlékirat tárgyalása alatt Tevfik Rüzsi bey elnököl a népszövetségi tanács közgyűlésén

A jugoszláv emlékirat hatása — Véget vetnek a nemzetközi terrorista akcióknak

A jugoszláv emlékiratot, — mint azt már jelentettük — szerdán délután háromnegyed hat órakor adta át Foties Konstantin jugoszláv népszövetségi delegátus, Knezevics Nikola, Jevtics külügyminiszter titkára kíséretében Avenol népszövetségi főtitkárnak. Az emlékirattal együtt Foties kísérelőjegyzéket is átadott, amelyben kö-

zölte a jugoszláv Kormány, hogy az emlékiratból harminc másolatot is átad, hogy azt a népszövetségi tanács tagjai között szétosszák. Ugyancsak átadott egy „kunát” a terroristák pénzét. A Népszövetségnek levő újságírók azonnal megkapták az emlékirat kivonatát, amelyet lapjaikkal közöltek.

hanem már 1919 óta küzdenek ellene. Ezek Sarkotics tábornok, Peresevics ezredes (a marseillei merénylet egyik szervezője), Dujics Sztevan alezredes, Sztipjetics őrnagy, Metzger százados (a marseillei merénylet előkészítésével gyanúsítják), Balenovic kapitány, Lahovszki Emil százados a jankapusztai kiképző. Ezek a tiszték, akik nem tudtak megnyugodni a nemzeti állam megalapításába, szervezték a terrorista mozgalmat.

I. A terrorista akció kezdete Magyarországon

A magyarországi terrorista akció még a jugoszláv emigránsok letelepedése előtt kezdődött. A „Nemzeti munkavédelmi tartalék” az „Árpád fiai” titkos egyesület és terrorista szekciója az „Ifjú gárda” szervezték a szomszédos államok elleni illegális akciót. Ezek a terroristák így a magyar revizionista mozgalom szolgálatában állottak.

A Jugoszlávia elleni terrorista akciót tehát már az „Usztasa” intézmény fennállása előtt megkezdték. Erre vonatkozólag bizonyíték Matkovics Sztanko volt osztrák magyar hadnagy ügye, aki Jugoszláviában elkövetett kriminális esete miatt Magyar-

országra szökött, ahol az Ébredő magyarok megbízásából Öfelsége Alekszandar király esküvője alkalmával merényletet kellett volna elkövetnie. Matkovics Sztankot azonban elfogták és elítélték. A bírósági tárgyalás alkalmával bevallotta, hogy Metzger, Balenovic, Lukász, Durics, László Ilés, Adorján Géza és Sesevics nevű magyar tisztiektől kapott utbaigazítást. A zagrebi törvényszék egy ítéletében megállapította, hogy Klár magyar őrnagy összeköttetésben állott Peresec Gusztávval. Ez a Tilman féle per tárgyalása alkalmával is beigazolást nyert.

A második csoportba számítanak azok, akik valami büneselkmény elkövetése következtében szöktek meg hazájukból, ezek Lahovszki Emil, aki a jugoszláv hadseregben síkkasztott, Szeletkovics Mijo, mint gyakvoei rendőrkomeszárius követett el visszaéléseket: Poszpisil Zvonimirt a marseillei merénylet egyikett a jugoszláv bíróság gyilkosság miatt ítélte halálra, Huskín Hadant a belga bíróság ítélte el, Vlada Georgijev Csernozemszki (igazi nevén Veslesko Kerin) két gyilkosságot követett el Bulgáriában, amiért halálra ítélték, de később kegyelmet kapott stb. stb.

A harmadik csoportba tartoznak azok a terroristák, akiket a délamerikai, észak-amerikai és belgiumi munkások közül toboroztak. A rossz anyagi viszonyok között élő munkásoknak jó pénzkeresetet ígértek és így hálózta be őket. A különböző országokból jövő munkásokat Janka pusztán telepitették le.

A negyedik csoportba tartozók a jugoszláv-magyar határmentén lakó igen szegény földművesek köréből került ki, akik közül igen sokan rövid idő múlva — életük kockázatásával — megszöktek Janka pusztáról. Ilyenek voltak Szikircs Dragutin, aki 1932 május 9-én, Mraz Ivan, aki 1932 december 4-én és Magyarics Marijan, aki 1932 december 13-án tért vissza, stb.

Végül az ötödik csoportba azok a Magyarországon letelepedett banditák tartoznak, akik Pavelicsnak és Peresecnek a macedon forradalmi bizottsággal megkötött egyezménye alapján kerültek Janka pusztára. A macedon komité által kiküldött terroristák között volt Dimitrije Avramov, Kiril Drangov, a királygyilkos Vlada Georgijev (ugy látszik, hogy ez Bonev álnéven élt Magyarországon).

II. A terrorista mozgalom megszervezése magyar területen jugoszláv emigránsok segítségével

Az első jugoszláv emigránsokat, akik Magyarországra szöktek, laktanyákban helyezték el. Így Szeletkovics Mijot, Poszpisil Zvonimirt és Babics Mijot a pécsi Frigyes laktanyában helyezték el. Később Peresec Gusztáv magyar tiszték javaslatára, Horvát Emil álnév alatt kibérelte Janka pusztát és ez lett a központ. Janka pusztán azonban nem volt az egyetlen hely, ahol a jugoszláv terroristákat elhelyezték. Voltak még terroristák a zalamegyei Bécs hely közelében levő Anna pusztán, a Nagykanizsától két kilométerre levő Bagoly pusztán, a Bares közelében fekvő Belcsa pusztán, Gelse községben, a kaposvári főúca 26. számú házában, ezt a csoportot később Rábamolnárra helyezték át, ez év áprilisában Janka pusztáról egy csoportot a nagykanizsai Horthy Miklós ut 23. számú házába küldtek. Király Mijo vallomása szerint ebben a házában húztak sorsot, hogy ki lesz

az a három gyilkos, akinek Öfelsége Alekszandar király ellen a merényletet el kell követni.

Ilyen terrorista központ volt még Szurda pusztán. Mindezen helyek legfeljebb husz kilométerre fekszenek a jugoszláv határtól.

Tilman perének az államvédelmi bíróság előtt történt tárgyalása alkalmával azt vallotta, hogy magyar csendőrök kísérték Beremendnél a jugoszláv határig. Tilmannál a peremártoni állami gyárból eredő robbanó anyagot találtak. Amikor a jugoszláv kormány erre jegyzékben felhívta a magyar kormány figyelmét, az válaszjegyzékében hangsúlyozta, hogy a robbanó anyag csak lopás, vagy hamis adatok bementése alapján juthatott el az illetőhöz, mivel azonban azóta már egy esztendő telt el, a magyar hatóságok nem tudják pontosan megállapítani mi történt.

III. A Magyarországon letelepedett terroristák erkölcsi előélete

Érdekes a Magyarországon összegyűjtött terroristák erkölcsi előéletüknek a megállapítása is. A terroristákat öt

csoportba lehet sorolni. Az első csoportba tartoznak a volt osztrák-magyar tiszték, akik sohasem tértek vissza új hazájukba,

IV. Bizonyítékok, hogy a magyar hatóságok ismerték a terroristák céljait és metódusait

Nagyon nehéz feltételezni azt, hogy a magyar hatóságok nem ismerték a területükön élő terroristák munkájának módját

Friss norvég csukamájolaj

literje üveggel 30.- din. a SOA drogériában

és annak céljait. A magyar külügyminiszterium 1934 április 26-án kelt jegyzékében beismeri, hogy magyar tisztviselők támogatták a jugoszláv emigránsokat, de csak bona fide, mert az emigránsok felrevezették őket. A magyar kormány hivatalos beismerése nélkül is azonban bebizonyított, hogy a magyar hatóságok támogatták a terroristákat. A Janka pusztán élő terroristák kiadták az „Usztasa”, „Grics” és „Nezavisna Hrvatska Drzsava” című lapokat és ezeket a magyar hatóságok tudtával küldték nagy mennyiségben Jugoszláviába. E lapok minden egyes példánya Ófelsége Alekszandar király meggyilkolására izgatott.

Az „Usztasa” tagjai katonai egyenruhát viseltek, amely egyenruhát különösen a jankapusztai katonai gyakorlatok alatt hordták. Az „Usztasák” vezetői lelkiileg is előkészítették azokat a szerencsétleneket,

akiket hálójukba kerítettek: így pénzt adtak ki „kuna” néven, amelynek egyik felén az usztasa címer volt, bombával a közepén. Ezt a pénzt valószínűleg a budapesti állami pénzverdében verték.

Végül egészen valószínűtlen, hogy a hatóság előtt nem lett volna ismeretes, hogy Janka pusztán néhány egyén fegyverrel és bombával gyakorlatozik. A külföldi lapoknak Janka pusztára kiküldött tudósítói is megállapították, hogy a magyar esendők vigyáztak, hogy senki se menjen a pusztára és a hatóságok terrorizálták a szomszédos lakosokat és utasításokkal látták el őket, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a táborban történt eseményekkel szemben. Végül rá kell mutatni arra, hogy amikor 1931 decemberében lázadás tört ki a táborban és az usztasák vezetői nem tudtak rendet teremteni, rendőrség lépett közbe és az eseményeket eltávolította.

V. A terroristáknak kiadott magyar utlevelek

A terroristáknak kiadott összes magyar utlevelek számát nem lehetett megállapítani, de a rendelkezésre álló utlevele-

ket mellékeltek az emlékirathoz. Ezek mind szabályszerű utlevelek, amelyek közül kétőt hamis névre állítottak ki.

VI. A terrorista akció pénzbeli és anyagi támogatásának kérdése

Minden elfogulatlan ember előtt önkéntelenül is felvetődik a kérdés, honnan jött a terrorista mozgalom pénzeléséhez szükséges nagy anyagi segítség. A magyar oldalról elhangzott állítás, hogy a Délamerikában és Északamerikában élő koloniák küldték a pénzt, nem tekinthető komolyának, valamint az sem, hogy a terroristák saját keresetükből tartották fenn magukat. A terrorista vezérek olyan fényűző életet

folytattak, hogy ezt ebből nem lehetett fedezni. A marseillei merénylőkön teljesen új ruhák voltak és mindegyiknél legalább 2-3000 francia frank volt. Hogy honnan van ez a pénz, erre is fény derül egy napon. Nem csak ezt kell azonban tisztázni, hanem azt is, hogy a jugoszláv területre jutott nagymennyiségű fegyvert és robbanóanyagot hogyan szerezték be.

—o—

VII. A jugoszláv kormány lépése a magyar kormánynál a terrorista akció megszüntetése érdekében

A magyar kormány felelőssége annál nagyobb, mivel a jugoszláv kormány állandóan panaszkodott a magyar területen levő terrorista akciók ellen és kérte a magyar kormányt, hogy vessen véget ezeknek a terrorista akcióknak, mielőtt a marseillei merénylet megtörtént volna. Semmi sem tudta jobban igazolni, hogy milyen fogadtatásban részesültek a magyar kormánytól a jugoszláv kormány lépései, mint a két állam közötti diplomáciai iratváltás vizsgálata.

A jugoszláv kormány első lépését 1930 októberében tette meg gróf Kuen-Héderváry helyettes külügyminiszternél. Ez a lépés hatástalan maradt, mint az ezt követő többi lépések is. 1934. március 13-án átadott jugoszláv jegyzék részletesen ismertette a magyar hatóságokra nézve kompromittáló anyagot és rámutatott arra, hogy mennyire támogatják a terroristákat. Erre következett a magyar kormány április 23-i válasza, amelyből megállapítható, hogy a ma-

gyar kormány kezdte jobban megérteni nemzetközi kötelességeit.

A jugoszláv kormány 1934 június 4-én a Népszövetséghez intézett jegyzéke után a magyar kormány beismerte, hogy tisztviselői kompromittálták magukat a terroristákkal való összeköttetésben, de ez bona fide történt. Elismerte Janka pusztá létezését és közölte, hogy még a jugoszláv lépés előtt március 13-án intézkedett a terrorista tábor feloszlatása ügyében. A magyar kormány jegyzékét a szokásos frázissal fejezte be és ugyanezt tette november 12-i jegyzékében is, amelyben közölte, hogy a jugoszláv emigránsokat szigorú ellenőrzés alá helyezi. A közel négy évig tartó levelezés alatt a magyar kormány egyszer sem leplezte le a bűnösöket, akiknek neveit pedig a jugoszláv kormány közölte vele. Kivételt képez ez alól Premec esete, akiről azonban még alább szó lesz.

—o—

VIII. A koprivnicai merénylet és a kaposvári bíróság ítélete

A magyar kormány, hogy mentesítse magát a súlyos vádak alól, Premecet 15 évi fegyházra ítélte. Premec perének tár-

gyalása azonban valóságos komédia volt. Janka pusztán Krály Mijo és Peszpa il Zvonimir könyvformájú pokolgépet gyártot-

tak, amit dr. Bubany zagrebi, törvényszéki elnöknek akartak eljuttatni. Ezt Premec átadta egy jugoszláv postásnak, aki azonban nem juttatta rendelkezési helyére, hanem a koprivnicai határrendőr biztosnak adta át. Ennek hivatalában felrobbant a pokolgép és megölte a határrendőr biztost. Nyilvánvaló volt, hogy Premec itt csak esz-köz volt, a magyar bíróság mégis csak őt ítélte el, míg a főbűnösök kiadatását megtagadta.

IX. A terrorista működés eredményei a marseillei merénylet előtt

A jugoszláv kormány a Népszövetséghez ez év június 4-én beadott előterjesztésében részletesen ismertette az 1929 és 1934 között elkövetett terrorista cselekményeket. A terroristák működésüket 1929 március 22-én kezdték meg, amikor meggyilkolták Slegel Tonit, a Novosti igazgatóját. Az emlékirat ezután felsorolja az 1934 március 15-ig történt husz terrorista cselekményt és egyúttal közli az államvédelmi bíróság ítéleteit, amelyekből megállapítható, hogy mindezeket Janka pusztán szervezték.

X. Felelősség a marseillei merényletért

Az emlékirat kivonatos tartalma a következő:

Ez a felelősség a következő három tényből ered:

1. A gonosztevőket a magyar területen levő terroristák közül válogatták ki, akiket az erre a célra szolgáló táborokban gondosan előkészítettek ilyen merényletek elkövetésére.
2. A gonosztevők magyar utlevelekkel ellátva, szabadon hagyták el Magyarországot területét.
3. A marseillei merénylet végső eredménye annak a terrorista akciónak, amelyet éveken át inspiráltak és segítettek magyar területen.

A jugoszláv kormány egész sor lépést tett a magyar kormánytól, hogy tegye lehetetlenné a terroristák működését és erre a Népszövetség figyelmét is felhívta, a magyar kormány azonban sohasem tett erélyes intézkedéseket a terroristák működésének megakadályozására, csak 1934 áprilisában ismerte el, hogy területén tényleg fennáll a terrorista tábora. Ezután határozta csak el magát arra, hogy Janka pusztáról egyes terroristákat eltelepít. A magyar kormány hosszas türelésének köszönhető, hogy magyar területen kiképezhették a merénylőket. A terroristák ezen iskolájából kerültek ki Ófelsége Jugoszlávia királyának gyilkosai is.

Különben a letartóztatott terroristáknak mindig ezt jelölték meg legfőbb célul. Ezért Janka pusztán mindig Ófelsége Alekszandar király képét használták céltáblául. 1933 decemberében az usztasa szervezet egyik tagját, Oreb Petart Zagrebbe küldték, hogy merényletet kövessen el Ófelsége Alekszandar király ellen, a rendőrségnek azonban sikerült idejekorán letartóztatni.

Az egyik letartóztatott merénylő Krály Mijo vallomása szerint, a Nagykanizsán levő 15 terrorista közül Perceviccs ezredes jelenlétében, sorshúzás útján jelölték ki azt a hármat, akinek a merényletet el kellett követnie. A három kiválasztott gonosztevő Krály Mijo, Poszpa il Zvonimir és Rajics Iván régi jankapusztai tanítványok. Ez a három merénylő hamis névre szóló, magyar utlevéllel utazott el, amint a lausannei rendőrség megállapította és a merénylők a francia hatóságok előtt beismerték.

Nem fizettetik meg vevőinkkel

a hosszú részletfizetési üzlet kockázatait, ezért áraink olcsók, készülékeink pedig a legtökéletesebbek. Megbízható vevőknek azért kedvező fizetési feltételeket is adunk. Kérem ajánlatot vagy keresse fel valamelyik árusítónkat. **Konrad D.D. Subotica**

Az elutasítási parancsot a Budapesten székelő vezetők adták ki, Brzik Mijo terrorista utján.

A magyar kormány felelőssége k

nösen az által súlyosbodik, mert nyakasan elutasította mindig Kraly Mijo letartóztatását, bár a jugoszláv kormány mindig pontosan közölte, hogy hol tartózkodik.

XI. A magyar kormány magatartása a marseillei gonosztett után

Ez a magatartás az elfogulatlan néző előtt bizonyítja, hogy a magyar kormány nem állott érdeklődésben, de nem is volt szándékában, hogy a gonosztettet megelőző eseményeket kiderítse. Az összes külföldi rendőrségek, részint saját kezdeményezésből nyomozást kezdtek és pontosan megállapították a merénylők minden mozdulatát, míg a magyar rendőrség hallgatott — s ez a hallgatás senki előtt sem lehet kétséges. Erre a legjellemzőbb a francia rendőrség kérdése a budapestihez Persec Gusztáv ügyében, aki Neumann József újságíró álnév alatt él Budapesten. A budapesti rendőrség a megkeresésre azt válaszolta, hogy semmi nyomát nem tudta megállapítani a Neumann József név alatt élő Persec Gusztávnak. A magyar hatóságok azt állították, hogy Janka pusztát Horvát Emil vette bérbe. Vajjon a magyar hatóságok 1931 óta nem tudták megállapítani, hogy ez a Horvát Emil azonos Persec Gusztávval? Kraly Mijóra vonatkozóan a budapesti rendőrség beismerte, hogy esetleg Janka pusztán lehetett — de ezt teljes határozottsággal nem tudja megállapítani. Ugy látszik a magyar rendőrség megfélemedezett arról, hogy a kormány beismerte, ami szerint Kraly magyar területen élt. Szerváci Vjekoslávra vonatkozóan a magyar rendőrség elismeri, hogy Budapesten élt Szendrei János név alatt, de feleségével együtt nyomtalanul eltűnt. Ezzel a csodálatos eltűnéssel kapcsolatosan rá kell mutatni arra, hogy a budapesti rendőrség sajtófőnöke

október 23-án este közölte a külföldi újságírókkal, hogy a rendőrség letartóztatta azt a személyt, akit a jugoszláv hatóságok kerestek. Miután Jugoszlávia Szerváci letartóztatását kérte a budapesti rendőrségtől, a budapesti jugoszláv követség este fél 11 órakor sürgőnyileg értesítette a jugoszláv külügyminiszteriumot Szerváci letartóztatásáról. Másnap, október 24-én azonban az egész letartóztatást megafoltták. Nagyon érdekes lenne megállapítani, hogy mi is történt voltaképpen és hova tűnt el az a Szerváci, akit előzőleg letartóztattak.

Meg kell állani a budapesti rendőrség november 12-i jelentésénél is, amely megállapítja, hogy a marseillei merénnyel kapcsolatban 21 személyt tartóztattak le ugyan. — de mivel egyik sem volt belekeverve a merénnyel, valamennyi szabadon bocsájtották. A jelentésben azonban szó sincs arról, hogy kinyomozták-e a marseillei merénnyel résztvevő három egyen magyarországi tartózkodását és elutasítását. Ilyen körülmények között nem világos, hogy miért folytatták le a nyomozást és tartóztatták le a 21 jugoszláv emigránst.

A magyar külügyminiszterium április 26-án jegyzékben közölte, hogy a március 30-i jegyzék vétele előtt feloszlatta a jankapusztai tábor, a marseillei merénnyel után pedig közölte, hogy a tábor áprilisban oszlott fel. Ezzel szemben a francia rendőrség által letartóztatott Raji és vallotta, hogy még szeptemberben voltak emigránsok Janka pusztán.

Összegezés

A jugoszláv kormány kötelességének tekintik, hogy ezt a gaztetet, amely Jugoszláviát nagy királyától, Franciaországot pedig kiváló államférfiától fosztotta meg, a Népszövetség elé vigye. A marseillei büntett következménye annak az összecsküvésnek, amelyet már régen szöttek külföldön Jugoszlávia ellen. Ilyen terrorista szervezkedés ellen ugyanis egy állam hatóságai nem tudnak hatásosan védekezni.

A jugoszláv kormány minden rendelkezésére álló eszközzel küzdött a terro-

rista akció ellen és több ízben hiába kérte a magyar kormány közreműködését. Ehelyett a magyar hatóságok favorizálták ezt az akciót. A magyar kormány soha semmit sem tett az akció megakadályozására és csak így következhetett be a marseillei gaztet. A magyar kormányra így súlyos felelősség hárult és a jugoszláv kormány kötelességének tartja azt a legfelsőbb intézmény elé terjeszteni. A jugoszláv kormány ezt felelőssége teljes tudatában, a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján tette meg.

Negyvennyolc melléklet

A fenti emlékirathoz a jugoszláv kormány 48 mellékletet csatolt, amelyek a ju-

goszláv kormány bizonyítékait tartalmazzák.

A népszövetségi tanács december 3.-i ülésén felolvassák a jugoszláv emlékiratot

A Pravda jelentése szerint a népszövetségi titkársághoz közelálló körök véleménye szerint a jugoszláv emlékiratot a tanács december 3-i ülésén felolvassák, azután megválasztják a szakértőket és referenseket, akik az egész anyagot áttanulmányozzák. A tárgyalásra csak január kö-

zépén kerül sor.

Már most bizonyosra veszik népszövetségi körökben, hogy a jugoszláv emlékirat hatása alatt olyan intézkedéseket hoz a Népszövetség, amely intézkedés lehetetlené teszi a nemzetközi terrorista bandák működését.

Atadták a magyar delegátusnak a jugoszláv memorandumot

A Pravda genfi tudósítójának jelentése szerint Benes helyett Tevlik Rüzsi bey török külügyminiszter fog elnökölni a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén, amikor a jugoszláv panaszt és emlékiratot tárgyalják. Magyarország állítólag nem emel kifogást ez ellen.

Avenol népszövetségi főtitkár tegnap délután adta át a magyar delegátusnak és a Népszövetség tanácsa tagjainak a jugoszláv emlékiratot.

A Pravda értesülései szerint Eckhardt most dolgozik a magyar válaszon és ha szombatig elkészül vele, akkor szombaton már át is adja a Népszövetség főtitkárnak.

Meghalt Dr. Tapavica Gyokó

Tegnap reggel futótüzként terjedt el a városban, hogy dr. Tapavica Gyoko noviszádi ügyvéd szívizühüdesben hirtelen elhunyt. Halálával érdekes és értékes egyéniség tűnik el ismét Noviszád életéből. Mindenki ismerte és tisztelte a harcos szellemű, de áldott jószívű dr. Tapavica Gyokót. Élete állandó harc volt az igazsáért és azokért az eszmékért, amelyeket a legjobbaknak tartott.

Tapavica Gyoka régi granjesár családból származott. Gimnáziumi tanulmányait Noviszádon végezte, utána megszerezte a jogi és államtudományi doktorátust és rövidesen városi aljegyzővé választották. Tevékeny részt vett az önkormányzat életében és becsült, tekintélyes tagja volt a szerb radikális pártnak, amelyből később dr. Szvinyarev-Velicskovic Miladinnal együtt disszidált. A városban is megbecsülték és fokozatosan emelkedett a tisztviselői pályán, a városi tanácsosáig és árvaszéki elnökségig. Különösen a háboru alatt bizonyította be szervező képességét, amikor a noviszádi városi önkormányzat élére állították. Fáradhatatlan lelkesedéssel és puritán becsületességgel végezte ezt a súlyos feladatot, még pedig olyan tökéletesen, hogy Noviszádon a háboru leginségesebb idejében is mindig volt elég élelmiszer és a város lakossága semmiben szükségét nem szenvedett. Önzetlen becsületességéért a városi közgyűlés külön köszönetet szavazott neki. Mint szegény ember ment nyugdíjba 1922-ben és azóta ügyvédi gyakorlatot folytatott.

Régebb idő óta panaszkodott szívére, tudta is, hogy ez a betegség gyógyíthatatlan, de azért fáradhatatlanul dolgozott a köz érdekében. A beteg szív azonban nem bírta ezt a túlfeszített munkát és tegnap megszűnt dobogni.

Dr. Tapavica Gyoko holttestét kiszállították az uszpenzka temető halottsházába, ahonnan ma dél után két órakor temetik.

Uszik a szentai rakpart

Szentáról jelentik: A szentai tiszai rakpart mintegy 60 méter hosszúságban, a rév kapitányság előtt beszakadt. A rakpartnak ez a része már 1933-ban megrongálódott és annak idején igen nagy mennyiségű követ raktak a Tiszába, hogy az alamosást megakadályozzák. Azonban a lerakott kő úgy látszik nem bizonyult elégségesnek, mert a rakpart beszakadt és ha rövidesen ki nem javítják, súlyosabb következmények is történhetnek.

Tekintettel arra, hogy Senta városa nem rendelkezik oly nagy összeggel, amely a rakpart kijavításához szükséges, a városi főmérnöki hivatal most a bányás utján kérvényt terjesztett az építésügyi minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy

a minisztérium küldjön ki bizottságot a rakpart felülvizsgálására. A bizottság azután a helyszíni vizsgálat alapján tegyen jelentést a minisztériumnak és mondja ki a javítás szükségesességét. Az építésügyi minisztérium a jelentés és a főmérnöki hivatal által beküldött tervrajz alapján utalja ki a szükséges összeget a rakpart rendbehozására.

Novemberi ének

Az uccákon üvölt a szél. Belevág az arcokba kiméletlenül és brutálisan. Hideg nyirkos és porszagú mint az elmulás. Körülsodor és megcibál a furiák dühével. Felkuszik a kabátok ujján és dermedt, csontos kezét a szívtájára nyomja.

Rossz ez az élet és kietlen. Az emberek bukdácsolva mennek mint egy lázas és reménytelen menekülésben, ismeretlen fények, ismeretlen célok felé.

Rozsdás falevél karikázik eszeveszetteen előttem és részeg piruettkébe perdül, azután egy kapu védett sarkában halkán és alázatosan lehanyatlak.

O élet, — gondolom — te furesa, kuszsa, könyörtelen és értelmetlen élet, milyen keveset adsz, jóságot, derűt, békeséget, kezek egymásbasimulását, lelkek egy maszatalálását és milyen sokat kell neked fizetni mindezekért.

Igy meditáltam magamban és elhatároztam, hogy egy időre elmegyek az emberek közül, mert a szívem megtelt keserőséggel. Elmegyek, hogy felkeressem a bokraimat, a fáimat, a folyót és a szigetet, ami egy régi üzöttségemben menedéket adott nekem.

Gondoltam: most lezárok egy életciklust. Lezárom ezt a lázadó, lihegő, értetlen életet. Elmegyek és a magányban, magamban megkeresem végre magam. Elébe állok keményen és kérdőre vonom az eltelt éveket, gyengeségéért, könnyelműségéért, sok balgaságáért.

A kabinom ajtajába, fent a felső szegélynél egy háromszögletű nyílást vágtak. A holdfény bezuhog rajta dusan, fehéren, kísértetiesen.

Csend van. Amint mozdulatlanul és elgondolkozva nézem, lassan megenyhülnek a kivágás kemény konturjai, megenyhülnek és feloldódnak és lassan átfórnak egy szív konturjaivá.

Olyan forma, mint egy mézeskalácsszív, de hasonlít ahoz a szívhez is, ami emlékeimnek egy öreg templomában függ, három finomművi ezüstláncon, biborszínű üvegből, az örökmécs lángjának lobogásával fölötte.

Furesa ez a szív. Végtelenül elkönnyült és libegő, csupa ezüst fény és olyan távoli és megfoghatatlan mint a lélek, vagy az álom, vagy az emlékezés.

Szimbólikus szív. Azt is mondhatnám: az Imaginárius szív. Anyám szíve, vagy a Világ szíve, ami ime felkeresett, hogy megvigasztaljon engem elesettségekben, magányosságomban, elhagyottságomban.

A szív él és lüktet, kitágul és összehúzódik. Lélegzik és a keskeny fénysáv, ami az ágyamra hull, megborzong minden lélegzetvételnél és hullámoz mint a folyó.

Most vigyázva és óvatosan felemelem a fejem: az ezüsthályó odafolyik éppen, ahol az én szívem dobban valahol mélyen magamban, valahol a takarók és bordák alatt. Odavetíti ennek a jelenésnek a pontos képét. Olyan most, mint egy ezüst híd a két szív között.

Mi ez? Kegyelem, vagy vigasztalás, vagy álom és a hajszott agyvelő deliriuma?

És most egészen halkán, messze az Ezüst Szív mögött, mégis benne, pár kopasz ágat lenget a szél. Csüggedtek, árvák, munkájuk végzetek, mint ama Szent Sebestyén nyílai.

Szent Sebestyén: egy régi képet látok magam előtt, valami régi illusztrációt, azután ez is elhalkul. A szemem lassan becsukódik. Mozdulatlan vagyok. A balkezem esendesen nyugszik a paplan fölött. A mutató és középső ujj között, a szípkában elparázslak a cigaretta. A hamu a paplanra hull. Csend van.

Lassan, mélyen lélegzem és most a kabin és az ágyam és én magam, halkán ringunk tova, mint álomböles az álomfolyón.

Farkas Béla

Tüntetés a párisi paraszfronton

A rendőrök csak hosszabb kézifusa után tudták feloszlatni a több ezer főnyi tömeget

Párisból jelentik: A francia parasztpártja szerdán este nagy tüntetést rendezett a francia fővárosban.

A parasztság azért gyűlt össze, hogy sérelmeit és követeléseit a kormány tudomására hozza.

A gyűlésen a hangulat rendkívül heves volt és a jelenlevők fenyegető jellegű határozati javaslatot fogadtak el.

A gyűlés után több ezer főnyi tüntető

paraszt végigvonult a külső körutakon.

A rendőrök és a tüntetők közt több összetűzés történt, amikor a tömeg a belső utvonalakra akart vonulni. A rendet végül is a tömeg feloszlatásával sikerült a rendőrségnek helyreállítani.

de a hatóságok a képviselőház és a szenátus környékét, valamint az Operateret szigorú felügyelet alá helyezték.

A szubotícai Népkör működésének újraengedélyezését kérik

Ivandékics képviselő teljes erejével támogatja a mozgalmat

Néhány hónappal ezelőtt, mint ismeretes beszüntették a szubotícai Népkör működését. Miután ezzel az intézkedéssel nem oszlatták fel magát az egyesületet, a Népkör tagjai elhatározták, hogy dr. Ifkovics Ivandékics Mirko nemzetgyűlési képviselő közbenjárását kérik a művelődési egyesület további működésének engedélyezése érdekében.

kében.

Kedden délután Nojesek Gézának, a Népkör volt elnökének vezetésével küldöttség kereste fel dr. Ifkovics Ivandékics Mirko képviselőt, aki megígérte a volt Népkör tagjainak, hogy illetékes helyen minden befolyását érvényesíti az egyesület további működésének engedélyezése érdekében.

Mekkora lesz Szentán a pótdadó?

Fontos határozatot várnak a novemberi közgyűléstől

Szentáról jelentik: Szent város november havi közgyűlésének tárgysorozatán igen fontos pontok szerepelnek. Egyik legfontosabb pontja a városi pótdadó megállapítása. Az új városi törvény értelmében az 1935 év első negyedévre szóló költségvetést, a tizenkettedek arányában, 19 százalékban állapította meg a gazdasági bizottság, az 1934. évi 76 százalékos városi pótdadó arányában.

Kirjakovics Braniszláv főszámvevő a közgyűlés elé terjeszti az új városi illetékszabályrendeletet, amely meghatározza, hogy milyen illetékek szedésére jogosult Szent város és rendelkezik arról, milyen büntető eljárásokat alkalmazhat városi illeték kihágások esetén.

Hatvanöt ezer dinárt tesz ki az az összeg, amelyet a város különböző költségvetési tételenél az 1934 évben megtakarított.

A közgyűlés felhatalmazást ad a város vezetőségének, hogy a 65 ezer dinárt más szükségletekre felhasználhassa.

A városi közgyűlés az 1934. költségvetési évben egy évre leszállította a tisztviselők pótlékait 30 százalékkal, ami évi 300 ezer dináros megtakarítást jelent a vá-

rosnak. A gazdasági bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a takarékoság szempontjából

az 1935 költségvetési évre is száltsa le a tisztviselők pótlékait 30 százalékkal.

Ez a leszállítás nemcsak a szolgálatban lévő tisztviselők fizetésére vonatkozik, hanem a nyugdíjasokéra is.

Végül Vujics Száva, városi elnök lemondott 30 ezer dinár végkielégítéséről, mint városi tisztviselő, ezzel szemben kéri, hogy a város fizesse vissza a 3 éven át befizetett nyugdíj járulékát, mintegy 5000 dinárt. A városi elnök kérése fölött a közgyűlés határoz.

Idősebb személyek öreg napjaiban növekednek a reumatikus fájdalmak!

Mindenkinek, aki reumában, csontfájdalmakban, ischiásban, fog- és fejfájásban szenved, ajánlatos a masszáz. Masszázsra legjobban az „ALGA”. Az „ALGA”-masszázs erősít és felüdít.

„ALGA” kapható mindenütt! Üvegje 14* — dinár

Reg. S. Br. 18117/32

Doronggal agyonverte férjét: 2 évi börtön

**Bencses Klára azzal védekezik, hogy
önvédelemből gyilkolt**

Szomborból jelentik: Szerdán tárgyalta Vodenijics Janko ötös tanácsa a szándékos emberöléssel vádolt Bencses Klára 45 éves bácsmonostori asszony és veje Andrasev Iván 24 éves monostori kocsijárató bűnügyét. A vádat Radoszávyevics Szlavko, a védelmet pedig dr. Vukovics Gerő látta el. A vádbeli cselekményt azzal követték el, hogy ez év május 30-31-ike közötti éjjel

doronggal agyonverték Bencses Ferencet aki a kapott sérülésekbe a helyszínen belehalt.

Bencses Klára bűnösnek érzi magát. Vallomásaiban hangzotta, hogy férje, aki részeges volt, súlyosan bántalmazta, a kérdéses éjszaka is erősen ittas állapotban jött haza. Az ablakokat beverte, tört, zúzott, majd rátámadt, ütötte, verte, hajánál fogva húzta. Ekkor önvédelemből megragadta a kezétgyébe eső rudat és férjére többször rásújtott, úgy hogy koponyáját és halántékát széttrancsoltta s Bencses a helyszínen meghalt. Az asszony veje Andrasev a szerdai tárgyaláson azzal kezdte vallomását, hogy csak anyósa segítségére sietett. Apósára ráütött ugyan, de csak amikor ellene fordult s akkor is csak a lábára. Elmondja, hogy apósa megfenyegette őket és félték tőle. A végzetes napon a szombori vásáron voltak Andrasev, a felesége és apósa. A vásáron délfelé, amikor árújukat már részben eladták részben becsomagolták, apósa felszólította, hogy

huzzon pálinkát. Nem tette meg, mire Bencses szidalmazni kezdte, végül pedig azt mondta: „Csak menjetek haza, majd megmutatom, ki vagyok“. Éjjel részegen jött haza, tört, zúzott, a feleségét bántalmazta, aki kiáltozott s erre ő felesége unszolására kiment az udvarba. Itt csitítani, majd szétválasztani akarta őket, de nem sikerült. Apósa bottal rátámadt, mire doronggal apósa lábára ütött.

A bíróság felolvassa az egyetlen tanu Andrasev Mária vallomását, aki férjével egybehangozón ismeri a történeteket. Azután felolvassák az orvosi látelvetet, mely szerint

Bencses Ferenc koponyája a jobb oldalon teljesen széttrancsolódtott s a legsürgösebb orvosi segély sem menthette volna meg az életnek.

Kihallgatják dr. Grgurov Sztoján törvényszéki orvost is. Majd a vádbeszéd következett, amelynek során az ügyész a másodrendű vádlott Andrasev ellen a vádat elejtette az elsőrendűnél pedig módosította erős felindulásban elkövetett emberölésre. A bíróság este 6 órakor hirdette ki ítéletét és

Bencses Klárát 2 évi börtönre ítélte,

5 hónapi vizsgálati fogságot beszámít, a másodrendű vádlott Andrasevet pedig felmentette.

Borzalmas és titokzatos gyilkosság a tenger fenekén

**Két buvár esett áldozatul a rejtélyes tengeralatti gyilkos
támadónak, akit lázasan keres az amerikai rendőrség. —
Az első gyilkosság a tenger alatt**

Nevyorkból jelentik: Florida partjai közelében, a tenger fenekén titokzatos gyilkosság történt, amelynek két buvár esett áldozatul. A rendőrség most azon fáradozik, hogy felderítse a rejtélyes gyilkosság hátterét és kézrekerítse a tengeralatti gyilkost. Ez különben az

első eset, hogy a tenger alatt követték el gyilkosságot.

A borzalmas bűnténynek igen érdekes előzményei vannak:

Glória Mathev egy milliomos fiatal özvegye gyakran rendezett yachtján különöző összejöveteleket és ünnepeket. A gazdag fiatal özvegy ismerősei jól tudták, hogyha Glória feltette fejére briliánsokból álló fenséges fejdíszét, amelyet elhalt férjétől kapott annak idején nászajándékként, akkor nem akart flörtölni. Egyébként a fiatal özvegy nem vetette meg a szórakozásnak ezt a fajtáját sem.

A yachton rendezett legutóbbi ünnepek egyikén ismét viselte Glória Mathev a fejéket, de az egyik vendég nem akarta respektálni az iratlan törvényt és hevesen ostromolta a fiatal özvegyet. Glória fejékre mutatott és visszautasította az udvarlót, aki erre

leszakította az asszony fejéről a drága ékszert és behajította a tengerbe.

Megengedhette magának ezt a gesztust, mert jómaga is tagja volt a nevyorki legfelső négyesnek.

Glória Mathevet rendkívül lesújtotta a fejékeének elvesztése. Szerződött két buvárt, akiknek nagy jutalmat helyezett kilátásba, ha fel tudják hozni a tenger fenekéről a briliáns fejéket.

Öt napig dolgoztak a buvárok a tenger fenekén, amikor az egyik tényleg megtalálta a pompás ékszert, amely egy korallon

függött. Boldogan intett kollégájának, aki nem messze tőle dolgozott. Meg is indult feléje. Amikor teljesen közelébe ért, hirtelen kést rántott és elvágta a buvár biztonsági és jelzőkészülékének zsinórját. Most látta csak meg a szerencsétlen buvár hogy

nem társa, hanem egy teljesen ismeretlen ember álli előtte.

Késégsbeesett küzdelem fejlődött ki a tenger fenekén. Néhány perc múlva érkezett csak oda a második buvár, aki azonnal igyekezett bajbajutott társán segíteni.

A buvárokat az idegen késszurárok sokkal súlyosan megsebesítette.

A második buvár azonnal jelt adott, hogy huzzák fel és magához kötötte társát. Ahogy felérték, az egyik buvár kiszenvedett, a másik pedig néhány nap múlva halt bele sérüléseibe.

A rendőrség megállapította, hogy a kérdéses időben Glória Mathev yachtjának közelében egy motorosónak tartózkodott, amely ide-oda cikázott, amikor a két szerencsétlen buvárt felhúzták a yacht fedélzete a tengerből. Ezen a motorosónakon menekült el a titokzatos tengeralatti gyilkos, aki felhozta magával a tenger fenekéről a drága ékszert is. A rendőrség lázas igyekezettel keresi a titokzatos férfit, aki az első tengeralatti gyilkosságot elkövette.

Karácsonyra szép és hasznos ajándékot vegyen hozzátartozójának
A legjobb szövet-beszerzési forrás:
Kulcs posztólerakat, Noviszád
KRALJA ALEKSZANDRA 14
(A Párizsi Nagy Áruház mellett)
Oriási választék, kitűnő minőség, olcsó árak!

HALLO

London

Bures osztrák pénzügyminiszter aláírta az osztrák kölcsön angol részleteinek kibocsátására vonatkozó szerződést.

Prága

A prágai német egyetem német rektora és dékánjai lemondtak tisztjükről.

Párizs

A Journal des Debats rigai jelentése szerint a moszkvai kormány elhatározta, hogy „legfelsőbb haditanácsot állít fel. A haditanács 80 tábornokból fog állni és elnöke Vorosizilov hadügyi népbiztos lesz.

A Havas-ügynökség berlini jelentése szerint, berlini politikai körökben számolnak azzal a lehetőséggel, hogy Hess Rudolf birodalmi miniszter, Hitler helyettese Párisba utazik. Hest erre az utjára Ribbentrop is elkísérné. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

A francia kamara teljes egészében elfogadta a haditengerészeti költségvetést.

Berlin

Az Angriff „Letartóztattak egy jezsuita atyát“ címmel a következő kölni jelentést közli: „A kölni titkos államrendőrség kénytelen volt védőőrizetbe venni Josef Spiecker jezsuita atyát, mert nyilvános prédikációjában megvetéssel nyilatkozott a nemzeti szocialista pártnapról.“

Toulouse

Toulouse környékén nemrégiben ötven tagu német nudista társaság telepedett le. A városi hatóságok nem voltak hajlandók a nudisták tartózkodási engedélyét meghosszabbítani és kiutasították őket a városból.

Asuncion

Salamancát, Bolívia elnökét a paraguayi sapa tok állítólag foglyul ejtették.

Leningrád

A Jeges Tengerben lévő Yamal félszigeten két ötezer éves jégbefagyott mammutot találtak. A jég a két őslény hulláját tökéletesen konzerválta. Ezenkívül számos igen jó karban lévő mammuthullát találtak. A leningradi tudományos akadémia expedíciót küldött a helyszínére.

Bécs

A nemzetközi Dunabizottság e héten kezdi meg 35. teljes ülését Bécsben.

Danzig

A danzigi parlament Grieser Arturt választotta meg a szenátus elnökévé.

December 6-ára

összehívták a református déli esperesség közgyűlést

Vrbászról jelentik: Weinmann Péter főesperes és dr. Krenrich János esperességi gondnok december 6-ára és 7-ére összehívták a református déli esperesség ezévi rendes közgyűlését, melyet októberben a nemzeti gyász miatt elhalasztottak. A tárgysorozatot ugyanaz marad. A tárgyalások sorrendje a következő: December 6-án reggel 9 órakor az esperességi tanács ülése, délután fél 3-kor lelkesítő konferencia és este fél 8 órakor vallásos est.

7-én a tanácskozások előtt reggeli ájtatosságot tartanak majd 8 órakor összeül az esperességi közgyűlés és délután háromkor az esperességi bíróság tartja meg tanácskozásait, melyre a közgyűlés befejeződik. A tanácskozásokat a KIE helyiségében tartják meg. A meghívókat e hó 26-án küldték szét. A közgyűlésen Weinmann Péter főesperes és dr. Krenrich János ercenkai orvos, esperességi gondnok elnökölnék.

A taps

A mai zord időkben, amikor a polgári kimenők legmegrögzöttebb élvezője is ott-honulóvé savanyodik, a rádió a városi ember napi programjának is szerves alkotórészévé válik. Az ember kezd elszokni attól, hogy vacsora után házon kívül keressen szórakozást és épen ezért a rádió műsorát megkülönböztetett gondossággal tartja nyilván. Beállítjuk a készüléket valamelyik jótigérő állomásra, lecsavarjuk a villanyt nagyobb illúzió okáért, elvetjük magunkat egy öblös fotelben és utlevél, vizum meg egyéb költségek nélkül átrendülünk a határokon.

Koncert. Erica Morini Mendelsohn hegedű versenyét játsza. Zeneértés nélkül mondva: gyönyörű a muzsika és pompás az interpretálás. Ugy látszik, a hozzáértőknek is ez a véleményük, mert a szám elhangzása után olyan intenzív és olyan hosszantartó taps csattog, amilyenek a rádió hallgatók már régen voltak fültanui. Percenkig zug, harsog, ujjong a tetszésnyilvánítás és el lehet képzelni, milyen büszke boldogsággal hajlong a dobogón az ünneplő művész. A messzeségből mindez különösen hat és a böleselkedő-hajlamot megmesiklandozza.

Mi az a taps? — merül fel a kérdés az elmélkedés tavából. A fogalmi meghatározása vajmi könnyű. A közönség tenyerének összeverődése az elismerés jeléül valamely teljesítmény hatása alatt. De mi a belső értéke, lelki tartalma a tapsnak, amelyet sohasem elége meg a művész, akármilyen magas fokot ért el a hírnév és dicsőség létráján? Miben állhat ennek a sajátos zenének vonzóereje, amelyet Néro történelmi feljegyzések szerint az uralkodói hatalom minden kívánatos eleménél többre tartott?

A következő szám Beethoven egy szonátája, amelynek méltóságos akkordjai a taps lényege körül sürgölődő gondolatokat bizonyos szolemnitásra hangolják. A horatiusi életvers: odi profanum vulgus et arces — gyűlölöm a köznépet és távol tartom magam tőle — gögösen fittyet hány a tömeg tapsaira, de ugyanakkor a művészetet a választékos nevelésük és kényes-izlésük zártkörű szórakozásainak tárgyává monopolizálja. Beethoven és Mendelsohn soha egyetlen taktusukkal nem alacsonyodtak le a vásári cikkek ponyvájára, mégis az egyiknek gyász, — a másinak nászindulója mélyebben benyomult széles néprétegek lelkébe, mint a ma divatjából pattant slágerek egész légiója. Nem kell túlzott fontosságot tulajdonítani a tömeg gusztusának, azonban lebecsülni sem jogosult és a taps azért simogató zene minden művész fülének, mert megnyugtatja a szerzői vagy előadói lelkiismeretét, hogy a produkció megtalálta az utat a célponthoz, a nép szívéhez.

A műalkotással járó gyötrelmes vajudásnak nincs nagyobb elégtétele, mint a tapsban felviharzó spontán megértés, amelynek hiánya az igazi művészre minden anyagi nyomoruságnál súlyosabb katasztrófa. A Katona József Bánk bánjának kijáró tapsokat írójának halála után Egressy Gábor-tól kezdve egész színészgenerációk aratták le, míg magának a szerzőnek drámaírói lángelméje a sikertelenség zátonyára jutott. Ki tudja, hány hatalmas mű vetődött el csak azért, mert a sors megfosztotta a kecskeméti remetét a közönség tapsának mindennél jobban ösztönző jutalmától? A taps életeleme a művésznak, mint a halnak a víz, vagy mint mámor kergetőjének a bor. A taps az üresfejű törtetőnek olesó hatás hig bére, de a valódi értéknek arany-sarkantyú, amely az ihlet pegazusát szédítő íramra tüzel. A taps az egyén és a közösség termékeny kapcsolatának mutatója, azért helyeztél helyet rá a művész és azért szeretik magukat vele — hamis bizonyítvánnyal — fölékesíteni azok, akik sokkal realisabbak, semmint életüket a taps kiérdemlésének szenteljük.

Mentor.

Schuschnigg és Berger-Waldenegg a jövő héten utaznak Budapestre

Budapestről jelentik: A Magyarország értesülése szerint megállapították Schuschnigg osztrák kancellár budapesti látogatásának részletes programját. Eszerint

Schuschnigg kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter decem-

ber első hetében hivatalos látogatást tesznek Budapestre.

Az osztrák államférfiak fogadtatására Budapestre már minden előkészület megtörtént.

...

Ifju Zsarnóczay Ferenc szuboticaí származásu orvostanhallgató titokzatos halála Budapesten

Valószínűleg morfium ölte meg a szerencsétlen fiatalembert

Budapestről jelentik: A keddről szerdára virradó éjszaka riadt hang hívta telefonon a mentőket a Visegrádi uca 43. számú házba, Dobrovsky Józsefné lakására. A mentőorvos a lakásban

halálkölve találta ifju Zsarnóczay Frigyes szuboticaí származásu orvostanhallgatót.

Segíteni már nem lehetett rajta, a fiatalembert néhány perccel belül meghalt.

A mentőorvos a különös halálesetről jelentést tett, s a rendőrség megindította a vizsgálatot. A fiatalembert testén számos tüszúrás nyoma látható, de különben is tudták róla, hogy

szenvédélyes morfinista.

Lakásadója Dobrovsky Józsefné, menyasszonya volt Zsarnóczaynak, s minthogy az asszonyt a napokban választották el első férjétől, az esküvőt a közeljövőben szándékoztak megtartani. Épen ezért kizártnak tartják, hogy a fiatalembert öngyilkosságot követett el, s minthogy az utóbbi időben a morfiumról állítólag leszokott, halálát titokzatosnak tartják,

Más verziók szerint Zsarnóczay halála előtt elmondotta a mentőorvosnak, hogy a morfint egy pestkörnyéki gyógyszerárban szerezte, ahol alkalmazásban állott, s a fehér mérget fizetés helyett kapta. A rendőrség kihallgatta a gyógyszerészt, aki a legerélyesebben tiltakozott a gyanúsítás ellen.

Morfinista agónia fantáziájának minősíti Zsarnóczay állításait.

Zsarnóczay eljárogatott ugyan a gyógyszerárba, de alkalmazásában soha nem állott, s így fizetést sem kapott, sem morfint.

A rendőrség nyomozása tegnap megállapította, hogy Zsarnóczay Szold László pesterzsébeti gyógyszerésztől kapta a morfiumot. Szold hihetetlen mennyiségű kábítószerrel hozott forgalomba a kábítószerek zugbörzójén. A gyógyszerészt letartóztatták.

A rejtélyes halált halt ifju Zsarnóczay Ferenc, szuboticaí származásu, a fia Zsarnóczay Ferenc vagonos szuboticaí vendéglősnek,

—o—

Ezer dinár pénzbüntetésre ítélték Breitenbach káplánt a Jungdeutsche cikkiróját

Hasszlinger dr-t és Held Adamot felmentette a bíróság

Beckerekéről jelentik: A beckereki törvényszék büntetőtanácsa ma délelőtt hirdette ki az ítéletet Breitenbach Péter csantaviri káplán, Hasszlinger Miklós dr. a Jungdeutsche mozgalom vezére és Held Adam a Jungdeutsche című lap tulajdonosa ismeretes sajtópere ügyében.

A bíróság Breitenbach káplánt sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében büntetésnek találta és

ezer dinár fő, valamint 500 dinár mellékbüntetésre ítélte, egyúttal kötelezte a 3869 dinárt kitevő per költségek viselésére.

Hasszlinger Miklós dr-t és Held Adamot a bíróság felmentette és az 1760 dinárt kitevő perköltségek viselésére a főmagánvádló Kulturbundot kötelezte.

Az ítélet indoklásában megállapítja a bíróság, hogy a Kulturbund és a többi német szervezetek illojalítását Breitenbach nem tudta bebizonyítani. Azt a védekezését, hogy cikkét csak általánosságban írta, nem lehetett elfogadni, mert a Kulturbundot név-

szerint is felemlítette, tehát konkrét vádat emelt ellene. Hasszlingert és Heldet felmentette a bíróság, mert a cikk közlésében nem volt részük.

Breitenbachot egy másik cikke miatt, amelyben azt írta, hogy a német sertésszövetkezet elszegényítette a német népet, a bíróság felmentette azzal az indoklással, hogy nem lépte túl a jogos kritika határát.

Mijajev Luka dr. Breitenbach káplán védője három napon belül nyilatkozik a felelősség tekintetében.

Matuskát Bécsbe szállították

Budapestről jelentik: A halálra ítélt Matuska Szilvesztert szerdán szállították Budapestről Bécsbe, hogy kitöltse büntetésének hátralevő részét. Matuska elutazása ezúttal esendben, feltűnés nélkül történt.

...

HIREK

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kralja Petra ucca 30., I. emelet. Telefon 21-37, éjjel 20-58.
Szubotica, Knjaza Mihaila ucca 2. Telefon 6-70
Előfizetési ára egy hónapra 18 dinár, 3 hónapra 50 dinár. Külföldön 1 hónapra 30 dinár, három hónapra 90 dinár. Egyes szám ára hétköznapokon fél dinár, vasárnapon 2 dinár.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Az udvarnagyi hivatal közönete a noviszádi szoborbizottság üléséről küldött hódoló táviratra

A Felszabadító Nagy Petar és Egyesítő Vitéz Alekszandar Király szoborbizottság vasárnapi üléséről hódoló táviratot intézett Öfelsége II. Petár királyhoz és Öfelsége Pavle herceghez. A táviratokra tegnap a következő választ kapta Klicin Mita a vasárnapi gyűlés elnöke:

Tisztelt Uram!

Legfelsőbb meghagyásra Öfelsége a király irodája köszönetét fejezi ki azért a hódolatért, amelyet Öfelsége a királynak és Öfelsége a helytartó hercegnek küldeni szives volt Felszabadító Nagy Petár és Egyesítő Vitéz Alekszandar király szoborbizottságának plenáris üléséről.

Az udvari miniszter meghagyásából, Öfelsége a király irodájának főnöke Krsztics s. k.

A szombati istentiszteletek sorrendje Noviszádon

December elsején szombaton, az állam-egyesülés ünnepén Noviszádon a következő sorrendben tartják meg a hálaadó Istentiszteleteket:

- A belvárosi plébánia templomban délelőtt féltíz órákor,
- a pravoszláv püspöki templomban délelőtt negyedtizenegy órákor,
- a református templomban délelőtt 10 órákor,
- az evangélikus templomban 9 órákor szlovák, féltizenegy órákor németnyelven.
- a görög katolikus templomban délelőtt 9 órákor,
- a petrovaradini vártemplomban reggel nyolc órákor,
- a Szent Kereszt templomban délelőtt 9 órákor,
- a petrovaradini Szent Rókus templomban reggel nyolc órákor,
- a zsidó templomban délelőtt tizenegy órákor.

Az istentiszteletek után délelőtt féltizenegy órai kezdettel Matkovic Dobrica dunai bán fogadást rendez a bán palotában. Ez alkalommal elmarad a szokásos uzsonna, mert a bán az erre a célra szolgáló három ezer dinárt Noviszád városának ajándékozta hogy a szegények között szétosszák.

Vasárnap, december 2-án egész napon át nyitva tartanak az üzletek

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara tegnap a következő közlést adta ki: Az idén december elseje, az államegyesülés ünnepe szombatra esik és mivel ezért szombaton az összes üzleteket zárva kell tartani, úgy az üzletek nyitására és zárására szóló rendelet 28. szakasza alapján vasárnap, december 2-án az összes kereskedelmi és iparüzletek egész napon át nyitva tartanak.

Emléklés

A noviszádi Matica Szrpszka irodalmi tanácsa a Haladó Nők egyesületével együtt december elsején délután öt órákor a Matica Szrpszka nagytermében Boldogult Egyesítő Vitéz Alekszandar király emlékére

ünnepi ülést tart a következő napirenddel:

Vrhovac Radivoj a Matica elnökének megnyitó szavai, Belics Vladimir hadosztály tábornok Egyesítő Vitéz Alekszandar királyról beszél. A Matica Szrpszka elnöke bezárja az ünnepi ülést.

— Holnap jelenik meg a Reggeli Ujság ünnepi száma. A decemberi 1-i állami ünnep folytán holnap reggel jelenik meg a Reggeli Ujság ünnepi száma, változatos és érdekes tartalommal, a szokásos két dináros áron.

— Hitoktatói kinevezések. Matkovic Dobrica dunai bán az egyházi hatóság előterjesztésére felmentette Hegyi Pál horgosi róm. katolikus hitoktatót és helyébe Csápak Ferenc eddigi topolai hitoktatót nevezte ki. Szuzai református hitoktatóvá Berta Imre szuzai református lelkészt nevezte ki a bán. Kucurai evangélikus hitoktatóvá Bekker Péter kucurai segédlelkészt nevezte ki az illetékes egyházi hatóság előterjesztésére.

— Akik szívükön viselik a szegények karácsonyát. A Tabitha noviszádi jótékony nőegylet a téli nyomor enyhítésére és a karácsonyi felruházásra jótékony sorsolást rendez, amelynek során száz értékes kézimunkát, az egyesület tagjainak ajándékát, fogja kisorsolni. A kézimunkákat december 1-én és 2-án az evangélikus hitközség nagytermében fogják kiállítani, mégpedig délelőtt 10-12 és délután 2-5 óra között. A sorsolás december 9-én délután 3 órákor lesz a Habag nagytermében. Egy sorsjegy ára 10 dinár és a kiállítás alkalmával az evangélikus hitközség nagytermében valamint a Tabitha választmányi tagjainál kapható.

— Elsőrendű keményfahordók, káposzta és hús beszáásra olcsón kaphatók Gausz Viktor, fűszerüzletében, Noviszád, Haltér.

— Ki talált november 27 vagy 28-án a vasutállomástól a Putnik menetjegyirodáig terjedő utvonalon egy borítékot Putnik Noviszád címre, amelyben egy 9154 sz. hivatalos vasutjegy volt. Kérik az illetőt, hogy juttalom ellenében adja le a Putnik menetjegyirodában Noviszádon.

— Kulturdélután rendez a szentai Katolikus Nőegylet. Szentáról jelentik: A szentai katolikus jótékony Nőegylet vezetősége úgy határozott, hogy a jövőben több kulturdélután rendez, melynek tiszta jóvődelmért katolikus szegények felségelvezésére fordítja. Az első ilyen kulturdélután december 2-án, vasárnap délután 5 órákor tartják meg, nívós műsorral egybekapcsolva az Eugen szálló nagytermében.

— Női félkahát, pullover, fliző, fehérmű, keztü és harisnya szükségletét FISCHER J. és FIA cégnél Noviszádon szerezzék be.

— Meghosszabbítják a francia—orsz kereskedelmi szerződést. Moszkvából jelentik: Marchando francia kereskedelmi miniszter december folyamán Moszkvába utazik, a lejáró francia—orsz kereskedelmi szerződés meghosszabbítása ügyében.

— Huszonkilenc ember a vízbe fulladt. Tokióból jelentik: A japán vizeken elsüllyedt egy kínai kereskedelmi gőzös. Huszonkilenc utasa a vízbe fulladt.

— Mestervizsgák Sztáribecsejen. A sztáribecseji mestervizsgáztató bizottság előtti a napokban a következők tettek vizsgát: Ruzsicska Mihály könyvkötő Sztáribecsejéről, Pankov Milenko mészáros Csurugról, Lálies Jovan boeskoros Sztáribecsejéről és Pandarov Milan kovács Csurugról.

— Mascagni új operát írt. Romából jelentik: Mascagni a világhírű zeneszerző befejezte legújabb operáját a Nérót. Az új operát január elején mutatják be a milánói Scalában.

— Ivás — halálig. Beeskerekről jelentik: Zahorec Pajo aradáci gazdálkodó tegnap este annyira leitta magát pálinkával, hogy az egyik pohár után ledőlt a székről és holtan maradt a földön. Az orvos megállapította, hogy Zahorecet a nagy mértékben elfogyasztott pálinka ölte meg.

— Ellopta mestere óráját. Sztáribecsejéről jelentik: A sztáribecseji járásbírószágon kedden tárgyalták Viktor Ferenc sztáribecseji mechanikus segéd lopási ügyét. Viktor a vád szerint ez év augusztusában dr. László Dezső sztáribecseji ügyvéd tanácsán munka közben mestere Sapoalo Danilo mechanikus félretett kabátjából ellopta óráját. A bíróság a vádlott beismerő vallomása után 7 napi elzárásra ítélte.

— A Santos Dumont átrepülte az Óceánt. A Santos Dumont francia repülőgép, amely — mint jelentették — kedd reggel indult el az északafrikai Dakarból, átrepülte az óceánt és kedd este a délamerikai Natalba érkezett.

— Ki a legény a bácsi csárdában. A hétfői nap a verekedések napja volt Bácsban. Este felé Mircsetics Pero kocsmáros a vendégeit molesztáló telepest kiutasította, helyiségéből, ami persze nem ment simán és a veszekedés verekedéssé fajult. A telepes a kocsmáros arcán és fején megszurta, úgy, hogy sebeit össze kellett varrni. A szurkáló szintén orvosi segélyre szorult, amennyiben a kocsmáros a verekedés hevében egy bottal úgy fejbe vágta, hogy sok vért vesztett. A rendőrség a vizsgálatot megindította. — Szinte egy időben a fenti esettel Klein József szobafestőt a sötét utcán haragosai meglesték és több helyen betörték a fejét. A rendőrség erőyes nyomozásának hamarosan eredménye is lett, amennyiben három legényt vett alapos gyanu folytán őrizetbe.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik és ezáltal új életet teremtenek.

— Meglopta munkaadóját egy szentai munkás. Szentáról jelentik: Vujosevic Jovan bűnügyi rendőrkapitány elrendelte Boros Gyevi Péter 46 éves szentai munkás letartóztatását. Fischer József szentai kereskedő feljelentésére. A feljelentés szerint Boros Gyevi, aki Fischernél volt alkalmazásban, különféle tárgyakat lopott el, 1400 dinár értékben. Boros Gyevi beismerte hogy lopott, de vallomása szerint csak 6 és fél kiló tollat, amit 325 dinárért adott el Popov Katalinnak. A rendőrség Boros Gyevi ellen megindította a bűnügyi eljárást.

— A beutazási engedélyt és a hajójegyet átvette — a pénz már nem találja. — Trefilné, Martin Szófia basahídi születésű argentinai lakos nemrégiben beutazási engedélyt és hajójegyet küldött lányának, Trefil Emmának. A jegyet és a beutazási engedélyt a lány át is vette, a most elküldött pénzösszeg azonban már nem találta meg a beogradi Kralja Alekszandra ucca 221 szám alatti lakásán Trefil Emmát. A Zagrebban székelő (Palmoticseva 59) kívándorlási bizottság ezután is kéri azokat, akik valamit tudnak az eltűnt Trefil Emmáról, szíveskedjenek megírni.

— Amikor a vadász járja meg. Beeske rekről jelentik: Bibin Szilvko alekszandrovoi gazdálkodó vadászat közben eleszött és olyan szerencsétlenül esett, hogy térdét széttroncsolta. Súlyos állapotban a beeskereki kórházba szállították.

— Hamis tanuskodásért kéthónapra ítélték el egy jómódu szajáni gazdálkodót. A noviszádi törvényszék egyesbírája hamis tanuskodásért két havi fogházra ítélte Bozsár János tekintélyes szajáni gazdálkodót.

— A szentai Vöröskereszt lisztet oszt ki a szegények között. Szentáról jelentik: A szentai Vöröskereszt egyesület gyűjtési mozgalmat kezdett, amelynek során a szentai malmosoktól nagyobb mennyiségű lisztet kapott. Az egyesület vezetősége úgy döntött hogy a lisztet december elsején kiosztja a szegények között, Maga az egyesület állította össze a segélyre szoruló névsorát s csak azok kapnak lisztet, akik igazán rászorulnak. A liszt kiosztást a városháza épületében tartják meg.

Mérsékelt légáramlás, változó felhőzet

Középeurópa északi felén átvonult enyhe levegő-jü viharzóna kelet felé elhúzódtott. Nyomában az Ocean északi részéről jövő hideg légtömb hatolt a Skandináv félszigetre. Az időjárás a Kárpátok északi részén az Alpokban és a Balkánon ködös. A hőmérséklet éjjel a legtöbb helyen a fagypontra szállott, egyes helyeken 5-6 fokkal.

A legközelebbi 24 órára mérsékelt légáramlással változó felhőzet várható, néhány helyen eső lehet séges. Sok helyen köd, a hőmérséklet kissé süllyed.

— **Öngyilkosságok.** Kompel Vince 30 éves bácsi lakos háza padlásán felakasztotta magát, mire tettét észrevették már halott volt. — Dusanovics Iszó 59 éves tarjanaci (dárdai járás) lakos ismeretlen okból felakasztotta magát.

— **Ma már nem probléma az Orion rádiónál a szelektivitás, a legkisebb gépünk is külön feltesztelték.** Eladja kedvező részletfizetésre is GELB, Futoski pu 9.

— **Csinosítják a Begát.** Becskerekéről jelentik: A járási főszolgabírói hivatal mellett működő technikai osztály a napokban fejezte be az itebeji zsilipnél a Bega kotrását, ami által 18 deciméter gázolású hajók is közlekedhetnek a Begának ezen a részén. A technikai hivatal a Bega partot 60 méter, Knicsanin község alatt pedig a Tiszapartot 300 méter hosszúságban betonnal építette ki, mert a part használhatatlanná vált.

Vrbászi hírek

A hatóságilag feloszlott kaszinót most ismét életre akarja kelteni a község néhány vezető polgára. A napokban ebben a kérdésben már gyűlést is tartottak és sikerült az alapszabályok módosítása és a vezetőség kérdésében megegyezésre jutni. Az előterjesztés szerint a kaszinó elnöke Sztéfánovics Zsárko iskolajagazgató, alelnöke dr. Lindenschmidt Mihály tanár, titkára Gutsohn Dániel tanító, könyvtárnoka Dietz Henrik tanító és igazgatója Zinger Márkus nagykereskedő lenne. A tárgyalásokat valószínűleg rövidesen befejezik.

A novivrbászi vadászgyűlés szombaton, a sztrári vrbászi vasárnap tartja meg idei első körvadászatát. Mivel az idén sok a nyul, jó zsákmányt remélnek.

A katolikus templom ötvenéves jubileuma alkalmából rendezendő bankettet a Puhalak-féle kávéházban tartják meg.

Temerini hírek

A temerini Gazdakör az ifju-gazda tanfolyammal párhuzamosan, amennyiben kellő számu jelentkező akad Biber Zoltán oklevéles gazdatiszt vezetésével külön szőlészeti és gyümölcsstermelési tanfolyamot is rendez meg Stuchlik Lajos gazdaköri elnök a méhészetéről tart előadást délutánonként.

December elsején teljes munkaszünet lesz. Másodikán vasárnap az üzletek egész nap nyitva tarthatók.

A községi előjáróság közli, hogy november 22-től kezdődően az országos mélygyász megszűnt. Ez időtől kezdve a zenét kártyát és egyéb társas játékot engedélyezték. Tánc és egyéb műkedvelő előadások csak külön engedély alapján tarthatók.

Akik kuluk adójukat természetben akarják leróni, jelentsék ezt a községi adóosztálynak s a munka elvégzését igazoló elismervényeket adókönyvecskéjükkel egyidejűleg jóváírás végett mutassák be.

— **PISCHINGER Mikulás-árak a legjobbak, legszebbek, legolcsóbbak.** Noviszád, Kralja Alekszandra ul. 5

Nemes tánciskola

Kralja Alekszandra uca 7. (a volt Winkle palota)
Szombat (állami ünnep) 4-7 és Vasárnap 8-11-ig
a „Jugotempo“ Jazz közreműködésével

Össztánc, vendéget.

6 hetes kurzus (100 dinár) kezdete hétfőn dec. 3-án.
Bélelés 6 dinár. 8 órákor. Részletdíj nélkül ezután is szívesen hívja meg
NEMES táncotanárt

Husz éve nem látott a világ

az angol királyfi és Marina hercegnő esküvőjéhez hasonló pompát

Londonból jelentik: Tegnap délben tartották meg a történelmi nevezetességű Westminster székesegyházban György angol királyfi, Kent hercege és Marina görög hercegnőnek házasságát. A hercegi esküvőre, mint ismeretes, már egy hónapnál előbb megkezdtek az előkészületeket, amelyeket ugyszólván egész Angliát lázba hozták.

Az esküvő olyan fényes keretek között zajlott le, amelyhez fogható legalább husz éve nem látott a világ.

London uccáit, a székesegyház környékét és a templom, valamint a Buckingham palota között levő utvonulat, a környező házak erkélyeit és ablakait zsufolásgig ellepte a közönség.

A székesegyház elé elsőnek az angol királyi pár érkezett meg. György angol király és Erzsébet királyné remekművű több százéves üveghintón érkezett a Westminster székesegyház elé. A királyi párt a testőrség egyik diszruhás szakasza kísérte. Néhány perccel később, szintén művészi kivitelű kocsiban György, Kent hercege ér-

kezett tengernagyi egyenruhában, fiverei a walesi és a gloowchesteri hercegek kíséretében. Öfensége Pavle herceg a harmadik kocsiban foglalt helyet.

Ezután jött a menyasszony, Marina hercegnő pazar üveghintóban, édesapja Nikola herceg és az udvarhölgyek kíséretében.

A székesegyház előtt Kent hercege megvárta menyasszonyát, majd a székesegyház oltára elé vezette, ahol a canterbury, és yorki érsekek, valamint a székesegyház dékánja várták az ifju párt. Az esketési szertartás után az ifju pár átvonult a székesegyház sekrestyéjébe, ahol bejegyezték nevüket a házassági anyakönyvbe.

A hercegi házaspár nyitott kocsiban a főváros uccáin keresztül visszahajtott a Buckingham palotába. Itt megismételték az esküvői szertartást a görögkeleti vallás előírásai szerint.

Az esküvői ebéd után a hercegi házaspár azonnal Heamlyhallba, Burningham közelébe utazott és az ottani kastélyban töltötte a rövid időt.

—o—

Bottal tanították becsületre az igyosi donzsuánt

zába a feleségéhez.

Szóváltás közben indulatba jött és többször arculütötte Kisst, aki nagyon megijedt és önként vonult vissza vele a konyhába és minden kényszer nélkül adta meg a kívánt nyilatkozatot, amelyben beismerte, hogy viszonyt folytatott az asszonnyal.

Kovács József, az elsőrendű vádlott édesapja elmondta ezután, hogy későn érkezett fia vendéglőjébe, amikor Kisss már a konyhában ült. Hallotta, hogy Kiss mindent beismert és önként aláírta a nyilatkozatot, amelyet a csaposlegény foglalt jegyzőkönyvbe. Sili Mihály, csapos hasonlóképpen vallott és kijelentette, hogy Kovács parancsára írta a jegyzőkönyvet, de nem bántalmazta Kisst.

A bíróság ezután Kisss János Antalt hallgatta ki, aki azt állította, hogy Kovács először barátságosan fogadta, amikor bement a kocsmába, amikor azonban távozni akart, valami kemény tárggyal hátulról orvul leütötte. Ezután rárontottak a vádlottak, bevonszolták a konyhába és ott kezét egy szék támlájához hátrakötözve addig kínozták, amíg be nem ismerte, hogy viszonyt folytatott Kovácsnéval. Eleinte nem akart nyilatkozni, később azonban, amikor Kovács kijelentette, hogy válni akar az asszonnyal és nem bocsátja el addig, míg alá nem írja a nyilatkozatot, mindent elmesélt. Beismeri, hogy tényleg intím viszonyban volt az asszonnyal, de Kovácsné üldözte őt a szerelmével és állandóan üzengetett érte. Erre írásbeli bizonyítékai vannak.

Kovács Dezsőné zárt tárgyaláson tett vallomást, majd a perbeszéd után a bíróság

hatvan-hatvan dinár pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat.

Lőrinc Imre továbbra is elmeógyógyintézetben marad

Öt évvel ezelőtt, 1929 április 5-én Lőrinc Imre a noviszádi-temerini országúton Rimszki Sándor közelében agyonlőtte Mijatovics Sztévan noviszádi gépkocsivezetőt, majd a holttestet kidobta az autóból és maga vezette tovább a kocsit egészen Rigycáig, ahol át akart hajtani a határon. Itt azonban elfogták és visszakísérték Noviszádra.

A gyilkosról utóbb kiderült, hogy elmebajos és tetteért nem lehet felelősségre vonni. Ennek alapján

a felelősséget a bíróság 1930 február 3-án megszüntette ellene az eljárást és a lepoglai elmeógyógyintézetbe utalta felügyelet végett.

Lőrinc az elmeógyógyintézetből kérvényt nyújtott be a noviszádi törvényszékhez és

azt kérte, hogy bocsássák haza.

A törvényszék az iratokat megküldte a beográdi állami egészségügyi tanácsnak tanulmányozás végett. Az egészségügyi tanács a napokban küldte vissza véleményét.

A noviszádi törvényszéki tanács tegnap foglalkozott Lőrinc ügyével és

a kérvényt elutasította.

Lőrinc Imre ezek szerint továbbra is a lepoglai elmeógyógyintézetben marad felügyelet alatt.

SÓHIVATAL

Rovatvezető: Diósy Gábor

A földművesbizonylat körüli eljárások

Az adósoknak kijáró védelem attól függ van-e az adósnak földműves bizonylata vagy nincs, megfelel-e az előírásoknak vagy se. Ha megfelel, akkor a földművesadós védett és járnak neki a kedvezmények amelyek a földművesvédelmi rendelet biztosít.

Meddig lehet bizonyítványt váltani?

A legtöbbször abban a balhítben élnek, hogy november 17. után már elvesztették a jogot arra, arra, hogy földművesbizonylatot kérjenek és igénybe vehetik a védelmet. Ez tévedés, mert

1935 november 13-ig (amíg az első részletet kell fizetni) mindig jog van a földművesnek bizonylatot kérni és élni a védelemajuttatott kedvezménnyel.

Még azok is, akik eddig a régi módon hosszabbították (akár váltót, akár amortizációs kölesűnt). Ezek a legközelebbi hosszabbításkor is előállhatnak s még akkor is élhetnek a jogaikkal, ha most — bár volt bizonylatuk, mégsem éltek az összes kedvezménnyel. (Szól ez az üzenet az azoknak akik a földművesvédelmi rendelet 3. szakaszának (6.) pontja szerint elmulasztották leszámítani az 1932. április 20. után fizetett kamattöbbletet. Ezért érdemes az adósnak fáradni, mert — átlagosan — minden 10 ezer dinár adósság után 1500 dinár ilyenformán leíródik az adósságból. Most meg még ezt az 1500 dinárt is kamatozza). A bizonylatra nem kell bélyeg.

Kell-e láttamoztatni a főszoigabíró-sággal a bizonylatot?

Sem láttamoztatni nem kell, sem a 10 dináros bélyeget nem kell ráragasztani. A földműves bizonylat, ha az előírt mintán állították ki és az előjáróság (városokban a polgármester) kiadta, akkor sehova se kell menni vele, hanem mindjárt be kell mutatni a hitelezőnek.

A főszoigabírósnak addig nincs dolga a bizonylattal, amíg a hitelező nem kifogásolja meg. Ha a hitelező azon a nézeten van hogy az adós nem földműves és nem jár neki a bizonylat, akkor a földművesvédelmi rendelet 6. szakaszának (3) pontja szerint bármelyik érdekelt fél kívánhatja, hogy a járási főszoigabíró a kiadott bizonylatot megvizsgálja és — ha azt találja, hogy nem felel meg a ténybeli állapotoknak, — akkor megsemmisíti. Az eljárás ezesetben az, hogy a hitelező, (mert az ő érdekét sérti), elmegy a főszoigabíróhoz, ahol papírt tesz, a sérelmét, illetve az indokait jegyzőkönyvbe veszik. Azután a kérelmet vizsgáló tárgyává teszi a főszoigabíró, ami azt jelenti, hogy megvizsgálja az adóst is, megmondják neki a hitelező kifogásait a bizonylat ellen, amire ő megteheti az ellenkifogásait, hivatkozhat tanukra és egyéb bizonyítékokra és — ezután a tárgyalás után — dönti el a főszoigabíró, hogy érvényes-e a bizonyítvány vagy sem, jogos-e a védelem vagy nem. A főszoigabíró végzése ellen a bírósághoz lehet fellebbezni.

Diósy Gábor

A román külkereskedelem újjászervezése

Felmondták a magyar-román és osztrák-román kliring-szerződéseket

Bukarestből jelentik: Most tették közzé az új román behozatali és kiviteli rendszer szabályait, amelyek szerdán léptek életbe. A szabályok értelmében

a jövőben csak olyan hatóságok válnak vatalai útján eszközölhető kivitel, ahol a román nemzeti banknak, vagy a vele meg egyeztetés viszonyban levő bankoknak fiókjai vannak.

Budapesti jelentés szerint az új román külkereskedelmi rendszer életbeléptetésével kapcsolatosan a román kormány december 31-ére felmondta

az 1934. évi május 22-iki magyar-román fizetési egyezményt

s a két nemzeti bank között ugyancsak május 22-én kötött fizetési egyezményvel kapcsolatos megállapodást. Ez a felmondás a magyar-román kereskedelmi szerződést nem érinti. A két kormány a legközelebbi jövőben megkezdte a tárgyalásokat, hogy a fizetési forgalomra vonatkozó új egyezmény december 31-ig megköthető legyen.

Mint Bécsből jelentik, a román külkereskedelem újjászabályozására való tekintettel a román kormány december 15-ére felmondta az 1932. július 14-én kötött osztrák-román kliring-szerződést.

Szombaton nyílik meg a galamb és nyulkiállítás Noviszádon Nagy érdeklődés a kiállítás iránt

A noviszádi galambtenyésztő egyesület szombaton, december 1-3-ig nagyszabású galamb- és nyulkiállítást rendez a kiállítás helyiségeiben (Bana Dunjicsseva ul. 12). A kiállításra a tenyésztők kitűnő anyagot állítanak ki. A kiállítás rendezősége tekintettel az 50 százalékos vasúti kedvezményre, nagy látogatottságra számít a vidékről.

Az ünnepélyes megnyitás szombaton délelőtt 10 órakor lesz.

Kibővítik az écskai halgazdaságot. Becskerekéről jelentik: Az écskai uradalom európai haltenyésztete rövidesen jelentősen kibővül. A Lovrekovics József vezetése alatt álló halgazdaságban már napok óta közel 500 munkás dolgozik, akik mintegy

600 holdas területen újabb halastavat ásnak. Az eddigi halastavakból évente mintegy 70 vagon elsőrendű minőségű halat exportálnak külföldre, az újabb terjeszkedés és bővülés után a kivitelre kerülő mennyiség lényegesen emelkedni fog.

Kötörőt létesítenek a vrsaci hegyekben. Becskerekéről jelentik: A becskereki kereskedelmi és gyáripari kamara beadványt intézett az építészeti minisztériumhoz, amelyben azt javasolja, hogy a vrsaci hegyekben létesítsenek kötörő állomást. A vrsaci kőbánya közeli fekvésénél fogva olesó kőveket szállíthatna a rossz bánáti utak megjavításához

Elhárításodásnál, köszvénynél és urkorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésnél, huygysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.

Noviszádi terménytőzsde

A tegnapi tőzsdén a tengeri irányzata kissé megszűrdült, egyébként változatlan volt a helyzet. Tegnap a következő hivatalos árakat jegyezték:

Ujbuza 79 kilogramos 2 százalékos Noviszád környéki 104-105, Szombor környéki 104-105, közepbácskai 104-106, tiszai hajóból 114-116, dunai hajóból bácskai és bánáti 113-115, felsőbánáti 102-105, délbánáti 103-104, szerémi 104-106, szlavóniai 110-112.

Rozs: bácskai 102-104.

Árpa: bácskai és szerémi 65-66 kg 105-107.50, bácskai és szerémi 67-68 kgos 120-122.50.

Zab: bácskai és szerémi 78-80, szlavóniai 82-84, hajóból 84-86.

Tengeri: bácskai garantált minőség 54-56, száritott 62-64, bácskai december-januárra 58-60, új gar. minőség 51-53, bánáti száritott 59-61, szerémi új gar. minőség 54-56, szerémi száritott indijjai paritásában 62-64, szerémi, indijjai paritásában december-januárra 58-60, száritott hajóval 74-75, mixed hajóból 68-69.

Buzaliszt: (az árak gyűjtőforgalmi adó nélkül értendők) bácskai és bánáti állomásról nullás g és g 170-190, kettes 150-170, ötös 130-150, hatos 112.50-122.50, hetes 100-105, nyolcas 90-95, szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 167.50-177.50, kettes 147.50-157.50, ötös 127.50-137.50, hatos 110-120, hetes 100-105, nyolcas 90-95.

Buzakorpa: bácskai és szerémi jutazsákokban 73-75, bánáti jutazsákokban 72-74, jutazsákokban hajórakomány 76-78.

Fehérbab: bácskai és szerémi 2% zsák nélkül k. d. 127.50-130, fehér zsák nélkül hajóból 134-136.

Irányzat: Tengeri szilárdabb, egyébként változatlan.

Forgalom: Közepes.

Szombori terménytőzsde

Buza: bácskai Szombor környéki 103-105, felső, bácskai 104-106, szlavóniai 110-111, szerémi 104-106, Tisza bácskai 114-116, Tisza bánáti 114-116, bánáti 103-105.

Rozs: bácskai vasut 102-104.

Zab: bácskai vasut 76-78, szerémi és szlavóniai 78-80.

Árpa: bácskai 105-107.50, szerémi 105-107.50, bácskai tavaszi 120-122.50, baranyai tavaszi 120-125.

Forgalom: Elénk.

Tengeri: bácskai vasut száritott 61-63, prompt 54-56, Szombor környéki prompt decemberre 57-59, szerémi prompt 54-56, decemberre 57-59, száritott hajórakomány 74-76.

Bab: szokvány 127.50-132.50.

Buzaliszt: nullás g és g 170-190, kettes 150-170, ötös 130-150, hatos 110-130, hetes 100-105, nyolcas 90-95.

Korpa: prompt 74-76.

Beográdi értéktőzsde

Ujbuza szerbiai 79 kg 2% dunai 122-121.50, bácskai 78 kg 107-104, bánáti 78 kg 115-112, szerbiai 77 kg fővonal 102-97.50 keskeny vonal 102-97.50, begai hajó 135-133, dunai hajó 80 kg bácskai bánáti 132-131, szerémi 79 kg 110-105, Tengeri bánáti állomás prompt 54-51, szerémi prompt 56-54, szerbiai 56-52, dunai hajó száritott 77-72, szávai hajó száritott 77-73, begai hajó száritott 77-73, tiszai hajó száritott 77-74, indijjai paritás száritott 65-62, bánáti száritott 62-58. Liszt bácskai és bánáti nullás g és g 190-170, kettes 170-150, ötös 150-130, hatos 120-110, hetes 110-100, nyolcas 35-30, buzakorpa zsákkal szerémi, bácskai 78-75, beográdi rakpart 85-80.

Irányzat: buza változatlan, tengeri közepes.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen, egyéknél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz a bélmozgást csakhamar megélénkíti, az emésztőesatornában összegyűlt salakot kiűri, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodás és munkaképességet emeli. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József viz gyomorsavas szellemi munkásoknál, neurastheniás embereknél és betegeskedő asszonyoknál is rendkívül jótékony hatást fejt ki.

S P O R T

Noviszád válogatott Zágreb ellen

Három csapatból került ki a noviszádi válogatott

December 2-án, vasárnap mérkőzik Noviszádon Zágreb válogatott együttese, a noviszádi alszövetség sportkapitánya kijelölte a zágrebi válogatott ellen kiálló noviszádi csapatot.

Vasárnap délután negyed 3 órai kezdettel az alábbi együttes képviseli Noviszád színeit.

Hoffmann (Vojvodina), Majtány (Vojv.), Damjanovics (Vojv.), Haasz (NAK), Dzenics (Vojv.), Pastyán (Vojv.), Bulya (Vojv.), Németh (Vojv.), Schossberger (Makabi), Spiller (NAK), Welker (N. A. K.), Tartalékok: Burics, Müller, Kotrba, Burai, Mandics, Gyurics.

A csapat nagyjában sikerültnek mondható, mert az adott viszonyok között, nem igen ártott rendelkezésre anyag a válogatáshoz. A noviszádi csapatok egyike sem érte el tavaszi legjobb formáját, amint hogy a vasárnapi Vojvodina-NAK mérkőzésen a NAK együttese hanyatló formát mutatott, önként

adódott a Vojvodina játékosok beállítása.

A közvetlen védelem a jelen pillanatban legjobb formában lévő játékosokat állítja csatásorba. A fedezetsor nem lehet jobb az adott körülmények között. Ami azonban még korántsem jelenti azt, hogy a halvesort alkalmasnak találják arra, hogy sikerrel állja a versenyt a zágrebi fedezetsorral.

A csatársor a csapat leggyengébb része. Merőben ellentétes stílust játszó futballisták állnak egymás mellett. Azonkívül öreg játékosok állnak fiatalok mellett. Az öregek rutinja már nem elég ahhoz, hogy pótolja a csatársor egyéb fogyatékosságait.

Nagy általánosságban tehát nem sok reménykedéssel tekintünk a vasárnapi válogatott mérkőzés elé, mert a zágrebi együttest — a beográdi mérkőzéssel a lábában is — jelentősen erősebbnek tartjuk a noviszádinál.

— 0 —

Szombaton egy másodosztályu, vasárnap egy első és hat másodosztályu bajnoki mérkőzést játszanak a noviszádi alszövetségben

Holnap a Graficsár a Szláviával mérkőzik

A holnapi államünnepen és holnapután, vasárnap a Zágreb-Noviszád válogatott mérkőzés ellenére sem szünetel a bajnoki vetélkedés a noviszádi alszövetségben. Holnap, szombat a Graficsár a Szláviával játszik másodosztályu bajnoki mérkőzést a Karagyorgye pályán, délután negyed 3 órakor. A csapat találkozója érdekes küzdelmet ígér. Holnap majd elváltik, hogy a Grafikusok tartják-e az utóbbi időben néhány szép győzelmet hozó javuló formájukat.

Vasárnap a Zágreb-Noviszád válogatott mérkőzésen kívül egy első és hat másodosztályu baj-

noki mérkőzést játszanak a csapatok. A noviszádi Rádnicski Palánkán mérkőzik, ahol az újból formába lendülő Szloga lesz az ellenfele.

Noviszádon két bajnoki mérkőzés lesz vasárnap. A Rapid a Viktorijával játszik, az Isztra a Postásokkal. Csurugon a temerini Rádnicski ezuttal a Hajduknak lesz az ellenfele. Kátyon, az odahaza mindig kiváló Jugovics a csurugi Boraccal mérkőzik, Indjiján a ZsSK a Rádnicskival játszik helyi derbi mérkőzést. Mitrovicán is másodosztályu derbi lesz, Trgovacsai az MSK-val mérkőzik.

— 0 —

A negyedik helyért küzd vasárnap a VSC

Vrbászról jelentik: A vasárnap befejezésre kerülő VSC-Feketicsi SC mérkőzésen a VSC a negyedik helyért küzd, melyet elérhet, ha legalább hat gólt rug még a feketicsi hálóba. A VSC mai jó formáját tekintve, ez nem is egészen valószínűtlen de a feketicsi csapat kapusa az utóbbi időben nagyon jó formában van. A VSC felállítása a következő lesz: Póth, Götz, Strunk, Erlemann, Betsch, Schmidt, Bujandrics, Weber, Bauer, Bajac, Spiesz.

A szubotícai alszövetség vidéki bajnoksága

Kevés mérkőzés szerepel a műsoron

A szubotícai alszövetség vidéki kerületeiben vasárnap kevés bajnoki mérkőzés kerül előtérre. Szomborban a Sport a Szv. Militicsi SK-t fogadja. A Sport biztos favoritja a mérkőzésnek. A szombori Vasutasok Apatinba rándulnak, ahol kevés kilátásuk nyílik eredményre. A vrbászi SC a feketicsi SK-vel mérí össze erejét. A VSC győzelme valószínű.

A másodosztály legérdekesebb mérkőzése a Csoplyai SK-Krnjajai SK találkozása lesz.

Az OSC szabadnapos, egy-egy barátságos mérkőzés ügyében a szubotícai Villanyteleppel tárgyal.

SPORTHIREK

A noviszádi Graficsár hivatalos hírei. Az első csapat szombaton délután 2 órakor a Karagyorgye pályán a következő felállításban bajnoki mérkőzést játszik a Szláviával: Popovics, Grünberg, Vitéz, Popovics, Wellner, Pastyán, Gruics, Popovics, Petrovics, Mandics, Pintér, tartalék: Folkmann. — Intéző.

Javítás a tiszai csoport bajnoki tabelláján. Az általunk közölt sorrendtől eltérően a harmadik helyen a novakanizsai Obilics áll 6 ponttal, 16:17 gólaránnyal, negyedik a becseji Szlávia 6 ponttal 5:7 gólaránnyal.

— A noviszádi Viktoria SC hivatalos hírei. Az egyesület valamennyi játékosát felkérjük, hogy ma este 8 órakor feltétlenül jelenjenek meg a szakosztályi ülésen. — Intéző.

Bíróküldés a noviszádi alszövetségben. Zágreb—Noviszád: Momirov, Graficsár—Szlavija: Dobsinszki, Rapid—Viktoria: Zubac, Isztra—PAK: Petrovics, Szloga—Rádnicski: Tamás, Rádnicski—Hajduk: Dobsinszky, Jugovics—Borac: Weinberg, Zseljzniccsár—Rádnicski: Perákovics, Trgovacsai—M. S. K.: Georgijevics.

— Beográdi sakkozók Noviszádon. Vasárnap, december 2-án nagyon érdekesnek ígérkező sakkverseny színhelye lesz a noviszádi nyomdászotthon nagyterme: a beográdi és a noviszádi grafikus egyesület legjobb sakkozói játszanak nyolctáblás város közti mérkőzést. Különös érdekessége az összecsapásnak, hogy a két egyesület játékosai már régen készülnek a versenyre, amelyre azonban csak most kerülhetett sor. Ezuttal azonban felhasználják az alkalmat és tanácsulást tartanak, amelyen egy értékes, ezüst vándorszerleg-verseny feltételeit és lehetőségeit is megbeszélik. A verseny délelőtt 10 órakor kezdődik.

A Ferencváros döntetlenül mérkőzött a Szeged FC-vel. Budapesten tegnap játszották le a Ferencváros—Szeged FC első ligamérkőzést. Kezdet után az első gólt Szeged lőtte, de utána négy Ferencváros gól következett, a szegediek csak a félidő végén javítottak. A félidő eredménye 4:2 volt a Ferencváros javára. Szünet után mindenki a pestiek fölényes győzelmét várta, ahelyett azonban a Szeged FC a 8. és 44. perzben gólt lő és így az eredmény 4:4 döntetlen.

Magyar galambblövő győzelme Olaszországban. Az olasz Rivierán most rendezték meg a nagy nemzetközi galambblövőversenyt, melynek győztese a magyar Lumitzer Sándor világbajnok lett.

A küzdő sport hírei

Nagyszabású díjverseny lesz holnap Noviszádon

A noviszádi alszövetség a holnapi állami ünnepen egész napon át tartó nagyszabású díjazásos versenyt rendez a Bauer pályán. A versenyen bárki résztvehet. A verseny reggel 8 órakor kezdődik.

A győztesek között értékes tiszteletdíjakat osztanak ki. A tiszteletdíjak a Gentleman cég kirakataiban állították ki.

Beográdi terménytőzsde

Dévizák: kínálat—kereslet dinárookban. London (egy font) 171.74—170.14, Páris (100 frank) 226.55—225.43, Newyork (100 dollár) 3419.87—3331.61, Genf (100 svájci frank) 1113.85—1108.35, Milánó (100 lira) 293.64—291.24, Prága (100 cs. k.) 143.62—142.76, Berlin (100 márka) 1383.16—1372.36, Brüsszel (100 frank) 801.40—797.46, Bécs (100 schilling) 230—810, Budapest (100 pengő) 960. Amsterdam (100 holland fr.) 2322.87—2311.51, Stokholm 570, Szaloniki 29.10—28.40, London (magánklíring) 230.80—229.20.

Allampapírok: 2 és fél %-os ratna steta, prompt 336—335, 7 %-os külföldi kölcsön 54.50—53.50, 4 %-os agrár kölcsön 41.50—40.50, 7 %-os beruházási kölcsön 70.50—68.50.

Részvények: Narodna banka: 4450, Privilegizált agrárbank 214—213.

Bácska Topolán és Baisán

előfizetéseket és hirdetéseket

Adám Jakab

vesz fel a Reggeli Újság részére. Ugyanő intézi el az esetleges lapkihordó elleni panaszokat.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

AVALA MOZI, SZUBOTICA

TELEFON 7 CIRIL ÉS METOD-TÉR 19 TELEFON 7

Szerdától
Hangos heti hirodó!
Betty Boop burlesk

A szezon legjobb slágeroperettje:

Szerelmi valcer

Negy kiállítású, csodaszép zenéjű operett. Főszereplők: **Louis Graveure** a világ egyik legjobb tenoristája, **Camilla Horn**, **Heinz Rühmann**, **Theo Linggen**, **Adele Landrock**

Előadások kezdete: 4, 6.15 és 1/9 órákor.

Heti keresztrefivénypályázatunk

részvevői között az alábbi jutalmak közül sorsolunk ki nyereseményeket:

1 pár finom női harisnyát, vagy 3 pár férfizoknit a **KLEIN EUGEN** cégtől.

3 méter ingnek való puplin kelmét a **Jakovljevic és Keszler** cégtől

50 kg. tüzfát házhoz szállítva a **Bratya Krajacsevics** cégtől

10 különféle Mignon süteményt a **Mignon (Horváth Károly)** cukrászdától, Jevrejszka ulica 15.

3 könyvet az **ANTIKVAR MENAHEM DAPÓ** könyvkereskedésből, Kralja Petra 20.

Egy „Penkala” elemet **ENGL I DRUG** rádió- és kerékpárszaküzletből, Noviszád, Futaki ut 8.

1 hurkatöltőt **Horváth és Prisztay** vaskereskedésből, Futoski put 40

Női bundaalakítást a leguabb divat szerint vagy javítást **Welker György** szűcsmesternél, Noviszád, Kralja Petra ul. 5.

Egy női ruha varratást a leguabb divat szerint az **M. Roth divatszalonból** Miletičeva ucca 42.

Egy olomkatona-garnitúra **Rotstajn S. Aleksza** bazárüzletéből a „Gólyához”, Jevrejszka ucca 7.

Egy kalapátalakítást az **„Inci”-szalontól** Futaki ut 38.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1— dinár, NAGY BETUS 2— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 10— dinár.

A keretes hirdetések ára hasábmilliméterenként
1. a hirdetési oldalon ..... 0.80 dinár
2. a szövegterésben ..... 2.00 dinár.

Többszöri hirdetésnél ismétlődési engedélyt adunk, az álláskeresők pedig 50% kedvezményben részesülnek. — A február 20-án életbeléptetett új hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

A hirdetések ára kisebb megbízásoknál előre fizetendő, vidékről beküldhető postabélyegben is

Hirdetéseket a másnapi lapra este 6 óráig, szombaton délután 4 óráig veszünk fel.

APOLLO

Jugoszláviában elsőnek

mutatja be az Apollo november 29-től, csütörtök-től, a revük nagy mesterművét

Rivaldafény
(Footlightparade)

Káprázatos revücsoprtok 300 legszebb művésznő közreműködésével. Pazar rendezés! Kiváló művészek!

Jegyelővétel az Apollo irodájában d.e. 9—12, d. u. 3—4-ig. Telefon 21-93

Állást keres

Két jomegijelenésű kislány, bármilyen szakmában elhelyezést keres csekély fizetés mellett. Szteve Sztevanovicsa 8. 3195

Kereslet

Szépen butorozott díszkrét bejárato szoba, lehetőleg Noviszád, centrumában kerestetik. Ajánlatokat „250-300” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 3110

FIATAL KIFUTÓFIUT felvesz Audion, Ilja Ornyanovicseva u 10. 3112

Eladó

Klado egész ház a strand közelében, 2 szobával, előszobával, konyhával, spájzzal és egyébbel, nagy kertnek való telekkel. Bővebbet Fruskaországka 46, földszint. 3111

Egy darab csavarceruza

KARDOS könyv-, papír-, irodai és iskola-kereskedéstől, Futaki ut 13. sz.

Különféle

Mikulásra óriási választék **desszertekben** és bonbonjérokban **Mojsovčana**l Kralja Alekszandra 20, Futoski put 27. 3057

Gyümölcstermesztési kézikönyv 12— dinár. Méhészeti szakkönyv 12— din árban megrendelhető A Munka kiadóhivatalánál, Szubotica A pénz előre való beküldésével vidékre is ajánlva, bérmentve szállítjuk. Ezen könyvek minden jobb könyvkereskedésben is kaphatók.

Utazó urak figyelmébe!

Szubotican a „Park Hotel” az utazó urak kedvelt találkozóhelye. Olcsó, leszállított árak. Tiszta, szép szobák. Elsőrendű jó konyha. Garázs. Telefon 7.

Órakonvelést, vagy más minden egyéb írásbeli munkát nagyon olcsón vállalok és szíves meghívást a kiadoba kérek „jó munkakerő” jelgén. 3096

ODEON

November 30-án, december 1 és 2-án

HARRY PIEL

„Állarc nélkül”

cimű, végig érdekesítő filmjében

Előadások kezdete: 5, 7, 9 órákor, vasnapokon: 3, 5, 7, 9 órákor

Egy darab jóminőségű paplant a **Tapetarszko Jorgandziszko Poduzetve** paplan- és kárpitosüzletéből, Jevrejszka ul. 12.

1 üveg Venus kölnivizet a **VENUS parfümeriából** Jevrejszka ulica 13.

1 télikabátot vagy ruhát 2-5 éves leánynak vagy fiúnak **Papp József** speciális gyermekszabótól, Kralja Petra 15.

Egy pár női estélyi cipőt **Tolvetič Gusztáv cipőáruháztól** Noviszád, Kralja Alekszandra ucca 7.

1 pár finom selyemharisnyát vagy 3 pár férfizoknit **Az olcsó Perepačits-tól** Noviszád, Futaki ut 27.

Férfi hajvágást vagy női ondolálást **Raffay László** fodrásztermében, Noviszád, Vilson-tér 8.

1 drb bicikli kilométermutató a „Jung” tulajdonosától **SUSEDSKI** rádió, bicikli és varrógéptüzel, Noviszád, Safarikova u.

MIELOTT nyomtatvány

szükségletét megrendeli, saját érdekében cselekszik, ha bekéri az

„URANIA”

NYOMDA

áránlatát, ahol az összes kereskedelmi nyomtatványok, szakszerűen, izlési kivitelben és legolcsóbb áron készülnek

Pontos és gyors kiszolgálás!

TELEFON 20—58. Steve Stevanovića 5

Üzleti forgalmát

csak úgy növelheti, ha **hirdet!**

Aki nem hirdet, az vesztes marad a mai harcban! Csak jó hirdetés emelheti üzletét és vállalkozását! Tegyen egy próbát és kellemesen fog meglepődni!

Hirdetők!

Telefonhívás (21-37) vagy levelezőlap (Reggeli Újság, Noviszád, Kr. Petra 30) elegendő és még aznap felkeresi Önt egy elsőrangú szakember,

aki tanáccsal és felvilágosításokkal szolgál és néhány adat bemondása után percekben belül szakszerűen megszövegezi a hirdetés szövegét és közli Önnel a legolcsóbb árat.

Az idegen légió áldozata

Írta: G. H. WELLACE

(10)

— Parancsára őrnagy ur. — válaszolt Pierre és néhány lépést tett a sátor kijárata felé. Azonban egész bizonyos volt abban, hogy az őrnagy vissza fogja hívni. Mert Pierre nemcsak mint szolga, hanem mint kém is szolgálatot teljesített az őrnagy mellett. Oliveto őt bízta meg, hogy mindenről pontosan értesítse, ami a táborban és a tisztek között történik.

— Hé, Pierre! Azonnal ide hozzám! Van valami ujság a táborban?

— Parancsára őrnagy ur. — válaszolt Pierre bizalmasan, — ma egy véletlen folytán különös dolgokat tapasztaltam őrnagy ur csodálkozni fog, ha megtudja.

— Azonnal húzd össze a sátorajtót — parancsolt rá az őrnagy, — és halkán beszélj, nehogy valaki véletlenül meghallhasson, most had halljam, valami rendellenesség történt?

— Ha még csak ez történt volna őrnagy ur, — szökött Pierre, miközben visszajött a sátorajtótól, — de olyan dolgokra jöttem rá, hogy szinte hihetetlen. Először is itt van ez a Kaspar Rüdinger...

— Ah, az a német, — suttogta az őrnagy, — na mi van vele?

— Ma éjjel ő állt őrségen a tizenhetes poszton.

— Ezt már tudom — válaszolt az őrnagy, — hiszen én osztottam oda.

— Na, őrnagy ur, ha ma éjszaka a kabilok támadást intéztek volna ellenünk, akkor nem nagyon hiszem, hogy a 17-es poszt jelezte volna a támadást. A német, az őrhelyén olyan édesen aludt, mint a tej.

— Mennydörgettél, — kiáltott fel az őrnagy, — ha te ezt be tudnád bizonyítani!

— Ez még semmi, de helyette más örökös, — folytatta tovább Pierre.

— Más örökös? Hiszen akkor az éppen olyan bűnös, mint Rüdinger. Mind a kettőt azonnal lecsukatom.

— De őrnagy ur, hiszen még semmit

sem mondtam el. Most jön csak a java. Rüdinger és az éjszakai társa egész idő alatt egymást átölelve esőkolóztak. És, hogy később mi történt, azt már el sem mondhatom őrnagy urnak, mert tiltja a fegyelmi előírás.

Az őrnagy sötétben összehúzta szemöldökét és megkérdezte:

— Ki volt Rüdinger társa?

— Blanchard legionárius!

— Blanchard? — kiáltott Oliveto — az a lányosképű ifju? — Még sohasem

találtam okot, hogy megbüntessem.

— Őrnagy ur, — szökött Pierre vigyorogva és közelebb lépett az asztalhoz, — ez a Blanchard tulajdonképpen nem is fiu, hanem fiatal lány.

— Gazember miket engedsz meg magadnak — ugrott fel az őrnagy. — Azt hiszed velem is tréfát üzhetsz, mint a többi társaidal? Ha nem takarodsz innen, azonnal vasra veretlek.

— Őrnagy ur, ha hazudtam önnek, akkor meg is érdemlem, de amit elmondtam, az a tiszta valóság. Blanchard lány, a neve tulajdonképpen Blanche és ha az őrnagy ur mindenről meg akar győződni, akkor...

— Nyugodt lehetsz, hogy meggyőződök róla, — vágott szavai közé az őrnagy, — Hivassd be rögtön Hoffmannsthal hadnagyot a napos tiszteket.

Minden tiszt egy héttig teljesített szolgálatot és ezen a héten éppen Hoffmannsthal hadnagyon volt a sor.

— Parancsolt őrnagy ur? — lépett be a tiszt és mereven megállt a sátor bejáratánál.

— Azonnal veresse vasba Rüdinger és Blanchard legionáriusokat. Mindkettőt erős őrizet alá venni. A továbbiakról majd később intézkedem.

Hoffmannsthal úgy állott ott, mintha a lábai gyökeret vertek volna. Tudta, hogy Rüdinger jó katona és sohasem vétett a fel-

gyelem ellen. Vajjon mi történhetett, hogy az őrnagy ilyen szigorú intézkedéseket adott ki.

— Azt hiszem hadnagy ur, elég értelmesen beszéltem, — mordult rá az őrnagy, — induljon és azonnal teljesítse a parancsot.

Hoffmannsthal tiszteleggett és szó nélkül kilépett a sátorból. Ő maga kereste fel Rüdingeret és közölte vele a szomorú eseményt. Rüdinger nem tudta felfogni, hogy mindez hogyan történt, de mikor megtudta, hogy a kis Blanchard is hasonló sorsra jutott, rögtön tisztában volt, hogy történhetett. Valaki az éj folyamán kileste őket. Bizalmasan elmesélte Hoffmannsthalnak az éjszakai kalandját és Blanche történetét.

Hoffmannsthal bármennyire is sajnálta őket, kénytelen volt a kapott parancsot teljesíteni, Blanche és Rüdinger egy-egy külön cellába kerültek, ahol nem kaptak mást, mint egy darabka kenyert és kis korsó vizet.

Oliveto őrnagy másnap délután hirtelen magához rendelte az ezred tisztjeit és a foglyokat a sátor elé rendelte. Először Rüdingerre került a sor.

— Kaspar Rüdinger, — szólott az őrnagy nyers hangon, — az a vád ellened, hogy a múlt éjszaka őrhelyeden elaludtál.

Rüdinger tudta, hogy a tagadás hiábavaló. Ha Oliveto ezt ilyen biztosan állítja, valószínűleg be is tudja bizonyítani. Azonban kíváncsi volt, hogy miképpen jutott az őrnagy fölébe az eset és nyugodtan válaszolt:

— A fáradtságtól pihentem egy kicsit őrnagy ur, de nem aludtam el.

— No, majd mindenre rájövünk. Pierre Tricoche lépj elő és mondj el mindent, amit tudsz.

Rüdinger megkövülten nézett a szolítottokra. Hol is látta ezt a csunya széles ábrázatot és ezeket a gonosz villogású szemeket? (Folytatjuk)

Vegyen részt a Reggeli Újság heti keresztrejtvény pályázatán

A Reggeli Újságban naponta keresztrejtvény jelenik meg. A megfejtéseket vagy a lapunkra, vagy az egész hétről egyszerre kell beküldeni a szerkesztőségbe postán vagy bedobni a szerkesztőség postafiókjába, legkésőbb jövő hétfő déli 12 óráig. A legtöbb rejtvényt helyesen megfejtők között értékes jutalmakat sorsolunk ki. A mai keresztrejtvény helyes megfejtését a mához egy hétre megjelenő számunkban közöljük, az eheti pályázat nyertesét a névsorát pedig a vasárnapozó egy hétre megjelenő számunkban. A vasárnaponként megjelenő keresztrejtvény külön pályázat tárgya.

Vizsziates: 1. Híres magyar költő versének egyik sora, vezetékek és keresztnevének első betűje, 12. Rideg, 13. Smirna török neve, 14. A 3 függ. eleje, 15. Magyar író vezetéke, 18. ...missa est, 19. Anka betűi keverve, 20. ...delem, 21. Mezei munkás igéje, 22. Nóta, 24. B N, 25. Egy idegen nyelven, 26. Jázon felesége, 29. Tehetség idegen nyelven, 30. Tojás németül, 32. Híres meseíró betűi keverve, 33. Sir, 34. Fém, 35. Vissza: ...gyermek volt a lengyel anyának, 36. Id. kettős magánhangzó, 38. Az apostolok egyike, 40. Y L, 41. A víznek ilyen hatása is van, 43. U O A A, 45. Vissza szem franciául, 46. Kettőzve bányaváros, 47. Filmszínész nő keresztneve, 47a. Női név becézve, 49. Ni ... Babilonia alapítója, 51. Szélvész Afrika sivatagjain, 54. Gyakori névvégződés, 55. Bácskai község vissza, 58. A „Divina Commedia” költője, 60. Ilyen járó is van, 61. Ady Endre felesége.

Függőleges: 1. A feleségek felesége, 2. Szerb női név, 3. Kapni igének megfelelő német főnév, 4. R D, 5. A hajnalpir istennője, 6. Tanít mássalhangzó, 7. Szerb női név, 8. H S A, 9. Névelő, 10. Kiszázi város, 11. Női név, 16. Felkiáltó szó, 17. Szabadelvűség, 21. Ásvány, 23. N M G, 27. Rousseau pedagógiai műve, 28. D M, 29a. Vissza: hangszer, 31. Ezekről, a diákokról szindarab is van, 32. Spanyol hercegnő, 37. Eszme, 39. A O, 42. Női név becézve, utolsó betű felesl, 44. Két egyforma

63. számú keresztrejtvény

Közl: Kovács Vilma (Noviszád)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12									13	
14				15		16	17			18
19					20				21	
22				23		24			25	
				26	27	28			29	29a
30	31		32					33		34
35						36	37		38	39
40				41		42				46
43	44					45				
47				48		49a			49	50
				51	52			53		54
55	56	57						58	59	
60						61				

A jutalmak jegyzékét lapunk 11. oldalán közöljük.

A megfejtő neve és címe: .....

Felelős szerkesztő és kiadó: Andrée Dezső, Noviszád, Kralja Petra utca 30. A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc, Noviszád, Kralja Petra ul. 30. Nyomatott az Urania nyomdai műintézet és kiadóvállalat, Komlós Márton, körforgógépén, Noviszádon.